

วัดอุทยานแห่งความประมาท

โดย

นายวรรณัย มาเกต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุประสงค์แห่งความประมาท

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

WITNESS OBJECT OF NEGLIGENCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	วัตถุประสงค์แห่งความประมาท
โดย	นายวรรณีย์ มาเกต
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสวรรณ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ปราการ จันทรวีชาติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสวรรณ)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ กัญญา เจริญศุภกุล)

61003212 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : วัตถุประสงค์, ความประมาท

นาย วรธรรณัย มาเกตู: วัตถุประสงค์แห่งความประมาท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “วัตถุประสงค์แห่งความประมาท” เป็นการสร้างภาพแทนเชิงสัญลักษณ์ของเนื้อหาแนวความคิดซึ่งเป็นภาพจำของสมอง (ความคิด) และความรู้สึก (จิตใจ) “ความทรงจำ” อันมีนัยเป็นข้อมูลเชิงสัญลักษณ์การรับรู้ของมนุษย์ที่หลากหลาย ๆ คนมักจะเลือกเก็บภาพแห่งรอยประทับนี้ไว้เพียงเฉพาะแต่ในสิ่งที่ดีและงดงามหรือเป็นความดีงามที่ให้ความสุขต่อจิตใจเท่านั้น แต่ทว่าโดยนัยนี้เป็นการสื่อสารความหมายทางนามธรรมที่อาศัยกายภาพของ “วัตถุประสงค์” จากอุบัติเหตุยานพาหนะ (ซากปรักหักพัง) ในบริบทแห่งความย้อนแย้งไปจากสัจธรรมเดิมหรือที่สะท้อนนัยเห็นถึงความสูญเสียและนำมาซึ่งความเศร้าสลดด้วยสาเหตุจาก “ความประมาท” ที่ขาดสติอันเป็นความเผลอเรอที่ไม่จดจ่ออย่างแน่วแน่รู้ตัว เป็นการไม่ตั้งอยู่ในความตื่นหรือไม่เตรียมพร้อม ซึ่งเป็นเหมือนความหลับใหลที่ไม่รู้เท่าทันในปัจจุบันขณะ ประเด็นสาระเหล่านี้ได้นำไปสู่ภาพเหตุการณ์ที่อุบัติวินเวียนจนกลายเป็นภาพของความรู้สึกสะท้อนอารมณ์และจิตใจปรากฏให้เห็นซ้ำแล้วซ้ำเล่า และได้สะกิดหรือกระตุ้นเร้าความสะเทือนใจอันเป็นบาดแผลหรือรอยตำหนิในจิตใจ ให้หวนคิดในสิ่งเลวร้ายที่เคยประจักษ์กับตนเองและเป็นเหตุการณ์ที่บุคคลในครอบครัวซึ่งได้เคยประสบมาในช่วงเวลาต่าง ๆ อันเป็นสิ่งย้ำเตือนโน้มนำไปสู่ความฉุกฉิบ ความตระหนักและกลายเป็นอนุสติให้กับตนเองในที่สุดด้วย ดังนั้น ภาพ “ความทรงจำ” ที่เกิดขึ้นจาก “ความประมาท” จึงเป็นข้อมูลแรงบันดาลใจนำมาสู่การสร้างสรรค์ “วัตถุประสงค์ศิลปะ” หรือรูปแทนของสำนักแห่งความคิดความรู้สึกที่สะท้อนจิตใจซึ่งอาศัยการตีความวัตถุประสงค์ด้วยวิจาร์ณญาณและความรู้สึก เป็นเจตนาที่จะสร้างรูปลักษณ์ของสภาพความเสียหายจากอุบัติเหตุ อันเป็นวัตถุประสงค์เชิงประจักษ์พยานของความประมาทในบริบทศิลปะร่วมสมัย หรือในอีกนัยหนึ่งเป็นวัตถุประสงค์การรับรู้ถึงการเผชิญหน้ากับความตายด้วยเพราะจากความประมาท

การสร้างจินตภาพแห่งวัตถุประสงค์โดยนัยนี้เป็นการถ่ายทอดรูปธรรมของความทรงจำซึ่งให้สัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ด้วยกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ลายฉลุ (Stencil

Printing Processes) หรือเทคนิคภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen) ในการก่อรูปเกิดเป็น
กายภาพของผลงานในบริบทภาพแทนเชิงสัญลักษณ์ของเนื้อหาซึ่งให้ความหมายทางนามธรรมแห่ง
พุทธปรัชญา “ความตื่น” ที่เชื่อมโยงให้ผู้ชมหรือผู้รับสารสาระนามธรรมผ่านรูปแบบของผลงานอัน
เป็นวัตถุทางศิลปะเชิงสภาพแห่งรูปลักษณ์ความจริงของวัตถุพยาน ซึ่งเป็นวัตถุเชิงประจักษ์(พยาน)ใน
สถานที่เกิดเหตุ (เศษซากกรณณ์จากอุบัติเหตุ) ในบริบทต่าง ๆ อันเป็นเสมือนภาษาแห่งความรู้สึก
หรือภาษาของจิตใจที่โน้มน้าวให้ได้ฉุกคิดและตระหนักถึงสาเหตุแห่งความทุกข์และความสูญเสีย หรือ
ความตายด้วยเพราะความประมาทที่ขาดสติเพราะ “...การดำรงสติให้ได้นั้นเป็นความท้าทายอย่างยิ่ง
และเป็นปัญหาสำคัญขนาดความเป็นความตายเลยทีเดียว...” โดยนัยนี้จึงต้องอาศัยใช้ปัญญาและมีสติ
ในการสำรวจพิจารณาเห็นผลกระทบซึ่งการกระทำนั้น ๆ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้ฟังตระหนักถึงการ
รู้เท่าทันในปัจจุบันขณะ อันเป็นอนุสติย้ำเตือนการให้ “สติ” และหวนนึกถึง “อุบัติเหตุ” จากความ
“ประมาท” ด้วยจิตเจตนาแห่งกุศลกรรมแบ่งปันไปยังเพื่อนมนุษย์ในสังคมให้ตั้งมั่นบนวิถีการดำเนิน
ชีวิตอย่างผู้ไม่ประมาทด้วยสติและด้วยปัญญาต่อไป

61003212 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Witness object, Consciousness

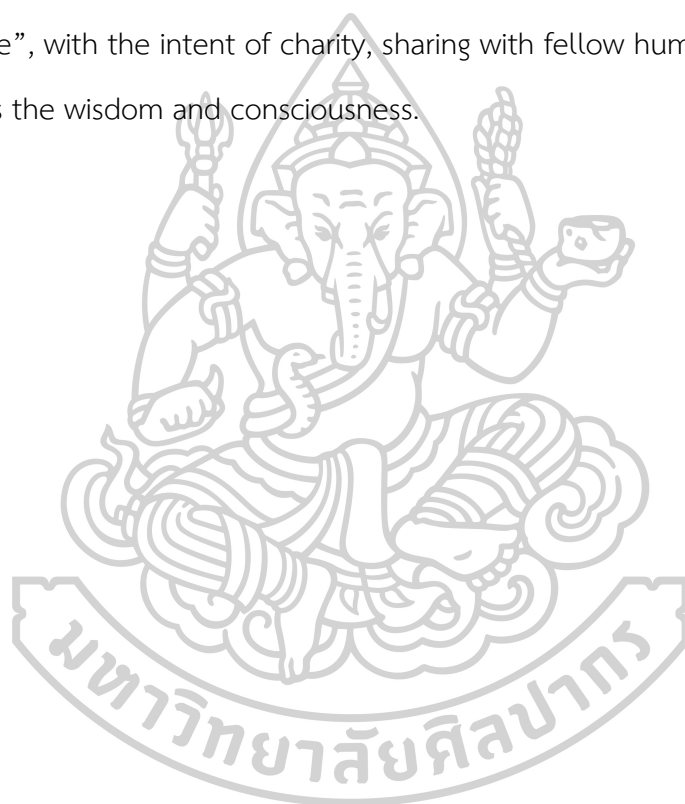
MR. WATANAI MAGATE : WITNESS OBJECT OF NEGLIGENCE THESIS ADVISOR :
PROFESSOR PHATYOS BUDDHACHAROEN

This thesis “Witness object of negligence” is based on the concept of symbolic contents, the conceptual which is the memory and sensation of human beings, most of people always keep good and beautiful memories as happiness inside their mind. But implicit in this communication material, meaning the abstraction that replies physical “material witness” left from car accident (car wreck) in the context of the paradoxical to amorphous of losing that caused by “negligence”, lack of consciousness, careless, not focusing on awareness. These matters took themselves to depictions of emotional and psychological events repeatedly and evoking traumatic trauma, to think of the bad things that experienced me and family in different timeline, could be warning, reminding, and leading to thought myself with awareness. Therefore, the “memory” that arises from “negligence” is inspired creativity on “Art Objects”, represented the consciousness of the mind, feeling mental shock, which relies on the interpretation of evidence by judgment and feeling. It is intended to create the appearance of accidental damage to the object-oriented evidence of negligence in the context of contemporary art. In other words, the object is to raise awareness of the encounter with death because of negligence.

How to create the imagination of “witness object”, is the conveyance of the tangible memory, which is the achievement of Graphic Arts through Stencil Printing Processes or Silkscreen in the formation of art physical in the context of symbol represented the abstract meaning of Buddhist philosophy “awaken”, that impacted with the recipients via arts form – the art object form of the witness object that left from the scene of car accident in different contexts. It is like the language of senses or

language of mind that persuades to realize the cause of suffering (loss) or death caused of carelessness or lack of consciousness “... To be aware of consciousness is very challenging and very important issues of life and death...”

Hence, wisdom and mindfulness are determined the impact of actions affecting oneself and others in order to be aware of the present moment which reminds me to “mindfulness” and realizes “accident” that is caused from “negligence”, with the intent of charity, sharing with fellow human being, to focus on lifestyle, as the wisdom and consciousness.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกและกราบขอบพระคุณบิดา มารดา รวมถึงพี่ชายที่ให้โอกาสทางการศึกษา และคอยสนับสนุนเป็นกำลังใจให้เสมอมา กอปรกับขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์พัทยศ พุทธเจริญ , ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิษณุ ศุภนิมิตรและรองศาสตราจารย์ทินกร กาษรสวรรณ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมลมาลย์ ชันระชวณะ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ คงวารี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ปาริชาติ ศุภพันธ์ ที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือในหลายๆด้าน ตลอดจนคณาจารย์ของภาควิชาภาพพิมพ์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในศาสตร์และศิลป์ รวมถึงให้คำแนะนำชี้แนะแนวทางที่นำไปสู่การสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอันมีคุณค่าต่อการพัฒนาสติปัญญาและสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ รวมไปถึงเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อความสัมฤทธิ์ของการวิจัยและสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์เป็นวิทยานิพนธ์ชุดนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ข้าพเจ้าขอน้อมกราบขอบพระคุณในทุกๆ ท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่อำนวยความสะดวกด้านสถานที่ในการจัดการเรียนการสอนและห้องปฏิบัติงานภาพพิมพ์ ในการศึกษาวิจัยและสร้างสรรค์ ขอขอบพระคุณผู้เขียนหนังสือ ตำรา เอกสารบทความวิชาการต่างๆและวิทยานิพนธ์ที่ข้าพเจ้านำมาเป็นแหล่งข้อมูลความรู้บริบทต่างๆ ที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้าที่ให้แนวทาง และใช้อ้างอิงในการจัดทำเอกสารประกอบการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ด้วย ท้ายนี้ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆทุกคนที่ให้ความช่วยเหลืออันเป็นสัมพันธภาพที่งดงามซึ่งได้เอื้อประโยชน์แก่การศึกษาและคอยสนับสนุนให้กำลังใจที่ดีเสมอมา

นาย วรธนนัย มาเกตุ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
คำนิยามศัพท์.....	6
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	9
อิทธิพลด้านเนื้อหา.....	9
อิทธิพลด้านแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ.....	10
อิทธิพลแนวคิดจากความสำคัญของนิติวิทยาศาสตร์.....	12
อิทธิพลจากพุทธศาสนาและพุทธปรัชญา.....	13
อิทธิพลจากข่าวสารอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน.....	14
อิทธิพลจากลัทธิทางศิลปะ.....	16
อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมจากศิลปิน.....	17
สรุปผลที่ได้จากการศึกษา.....	22
บทที่ 3 ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์.....	24
การศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างสรรค์.....	25

วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์.....	25
ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสร้างภาพร่างต้นแบบ (Sketch)	26
ขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ(Sketch)	30
วิธีการและขั้นตอนในการสร้างสรรค์.....	34
ขั้นตอนการแยกสีภาพต้นแบบด้วยกระบวนการคอมพิวเตอร์	34
องค์ประกอบของการสร้างสรรค์	38
ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์	39
ขั้นตอนการฉายแสง	39
ขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน	41
วัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน	42
บทที่ 4 แนวทางและการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	44
ระยะที่ 1.ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561.....	45
ระยะที่ 2.ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562.....	48
ระยะที่ 3.ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ระหว่างปีการศึกษา 2562-2565.....	51
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์.....	53
บทที่ 5 บทสรุป	59
รายการอ้างอิง.....	61
ประวัติผู้เขียน	63

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1	ภาพแสดงการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ โดยการติดตั้งโดมิโนตัวที่ 3 ออก11
ภาพที่ 2	ภาพแสดงทฤษฎีการเอนเอียงในการเกิดอุบัติเหตุ.....12
ภาพที่ 3	ภาพแสดงข้อมูลข่าวอุบัติเหตุ เข้าถึงเมื่อ 6 พฤษภาคม 2564 15
ภาพที่ 4	ภาพแสดงข้อมูลข่าวอุบัติเหตุ เข้าถึงเมื่อ 6 พฤษภาคม 2564 15
ภาพที่ 5	ผลงานของเดเมียน เฮิร์ส (Damien Hirst) 18
ภาพที่ 6	ผลงานของเดเมียน เฮิร์ส (Damien Hirst) 19
ภาพที่ 7	ผลงานของคามิน เลิศชัยประเสริฐ (Kamin Lertchaiprasert).....21
ภาพที่ 8	ภาพวัตถุพยานจากการลงพื้นที่สำรวจ คลังเก็บซากของกลาง จังหวัดนครปฐม27
ภาพที่ 9	ภาพวัตถุพยานจากการลงพื้นที่สำรวจ คลังเก็บซากของกลาง จังหวัดนครปฐม28
ภาพที่ 10	ภาพวัตถุพยานจากการลงพื้นที่สำรวจ คลังเก็บซากของกลาง จังหวัดนครปฐม29
ภาพที่ 11	การสร้างภาพร่างต้นแบบโดยการจัดวางองค์ประกอบของภาพและค่าน้ำหนัก30
ภาพที่ 12	ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดวิทยานิพนธ์ที่สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์.....31
ภาพที่ 13	ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดวิทยานิพนธ์ที่สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์.....32
ภาพที่ 14	ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดวิทยานิพนธ์ที่สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์.....33
ภาพที่ 15	การแยก Channels สี 4 สี ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์35
ภาพที่ 16	ภาพแสดงตัวอย่างเม็ดสกรีนที่สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Adobe Photoshop.....37
ภาพที่ 17	ภาพแสดงขั้นตอนการฉายแสงลงบนแม่พิมพ์หรือบล็อกสกรีน 40
ภาพที่ 18	ภาพแสดงขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน.....41
ภาพที่ 19	ภาพแสดงวัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....43
ภาพที่ 20	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561.....46
ภาพที่ 21	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561.....47

ภาพที่ 22 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562.....49

ภาพที่ 23 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562.....50

ภาพที่ 24 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 153

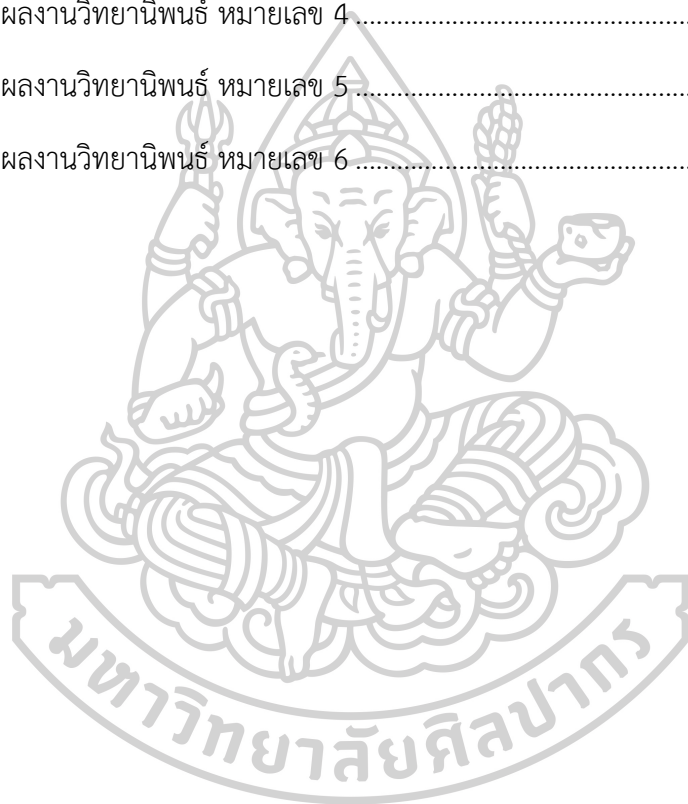
ภาพที่ 25 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 254

ภาพที่ 26 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 355

ภาพที่ 27 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 4.....56

ภาพที่ 28 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 5.....57

ภาพที่ 29 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 658

บทที่ 1

บทนำ

กล่าวคือในสังคมยุคปัจจุบันที่วิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ล้วนเต็มไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายที่มีใช้เพียงมีแค่ปัจจัยสี่ในบริบทพื้นฐานเดิม แต่ทว่าเป็นปัจจัยที่เอื้อประโยชน์ต่อความสุขทางกาย อันเป็นรูปแบบของชีวิตร่วมสมัยแบบโลกาภิวัตน์ที่สอดคล้องกับความอยาก ความโลภ หรือกิเลสเฉพาะบุคคลในบริบทแห่งศรัทธาความเชื่อในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งวัตถุประสงค์โดยนัยนี้ตัวอย่าง เช่น โทรศัพท์พกพา สิ่งของเครื่องใช้ไฮเทคสมัยต่างๆ รวมทั้งยานพาหนะ “รถยนต์” เป็นต้น ล้วนจัดอยู่ในกลุ่มของวัตถุประสงค์แห่งโลกยุคใหม่นี้ด้วย หากมนุษย์นำมาใช้อย่างไม่มีวิจารณญาณ หรือขาดการพิจารณาด้วยสติและปัญญาแล้วย่อมตกเป็นทาสของวัตถุเหล่านี้ได้โดยไม่รู้ตัวและยังเป็นเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ในด้านลบกับชีวิตตนเองมากกว่าประโยชน์ ซึ่งนัยนี้ที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ หรือเป็นสาเหตุวิกฤตกับชีวิตที่เกิดขึ้นอย่างไม่ตั้งใจในทุกเวลาและสถานที่ หรือเกิดขึ้นโดยไม่มีสิ่งบอกเหตุล่วงหน้าแต่ทว่าส่งผลกระทบที่สามารถชีวิตได้ อุบัติเหตุจึงเป็นผลลัพธ์เชิงลบของความเป็นไปได้ ซึ่งควรจะหลีกเลี่ยงหรือป้องกันไว้ด้วยการรู้เท่าทันในปัจจุบันขณะนั่นเอง สารระประเด็นเหล่านี้สามารถวิเคราะห์ตีความและแตกประเด็นบริบทแห่งการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยระบบปัจเจกด้วยหลักวิธีวิทยาของการวิจัยและสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ออกเป็นหัวข้อต่างๆดังนี้

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชีวิตและการดำเนินไปแห่งเรื่องราวของชีวิตซึ่งเป็นประสบการณ์ที่อุบัติขึ้นตามเหตุปัจจัยและผันแปรเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสแห่งเวลา ภาพเหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นเสมือนภาพยนตร์ชีวิตที่บ้างก็ได้สร้างความประทับใจและบ้างก็ได้สร้างความเศร้าที่สลดหดหู่ อันนำมาสู่การบันทึกภาพจำของรอยประทับเรื่องราวลงในจิตใจหรือในอีกนัยหนึ่งนิยามว่า “ความทรงจำ” คนส่วนใหญ่มักจะกล่าวว่า “เราควรเลือกเก็บภาพความทรงจำเฉพาะแต่ในสิ่งที่ดีและให้ความสุขต่อจิตใจเท่านั้น สิ่งใดซึ่งไม่ดีหรือเป็นเรื่องราวที่โหดร้ายต่อความรู้สึกของเราให้ละวางหรือจัดทิ้งไป ไม่ควรจดจำหรือเก็บไว้ให้บันทึกจิตใจตนเอง” แต่ทว่าสำหรับข้าพเจ้าโดยนัยเหล่านี้กลับกลายเป็นสิ่งที่ย้อนแย้งด้วยเพราะการได้รับสิ่งกระตุ้นเร้าความทรงจำอันเศร้าสลดที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ จากการรับรู้ข้อมูลอุบัติเหตุทางรถยนต์ในบริบทช่องทางต่าง ๆ และก่อปรด้วยเหตุการณ์ที่เป็นประสบการณ์ของชีวิตในวัยเด็ก อุบัติเหตุที่หากเมื่อเกิดขึ้นกับใครย่อมนำมาซึ่งความสูญเสียหรือบ้างก็กลายเป็นสาเหตุของการพลัดพรากจากกันไปและด้วย

เหตุที่เกิดขึ้นกับบุคคลอันเป็นที่รักรวมถึงกับคนรอบข้างที่มีความคุ้นเคยกัน กล่าวได้ว่าเส้นทางที่เปรียบเป็นดั่งวิถีการดำเนินชีวิตในแบบเร่งรีบของผู้คนบนท้องถนนที่ใช้เป็นช่องทางสัญจรได้กลับกลายเป็นพื้นที่ที่ทอดยาวออกไปเรื่อย ๆ เหมือนไม่เคยหยุดนิ่งและไม่เพียงพอสอดปริมาณของรถยนต์ที่เพิ่มมากขึ้นและทุกครั้งที่ได้เห็นภาพ(อุบัติเหตุ) ความทรงจำอันเศร้าสลดก็มักย้อนคิดกลับไปเมื่อครั้งในปี พ.ศ. 2548 ที่บิดาของข้าพเจ้าเป็นผู้ประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ด้วยเพราะความประมาทเลินเล่อและความศีกะของของผู้ขับขี่ที่ขาดวินัยรวมทั้งไม่เคารพกฎจราจรได้ใช้เส้นทางเดินรถปกติด้วยความคิดเพียงชั่ววูบที่ต้องการมุ่งสู่ชัยชนะหรือจุดมุ่งหมายปลายทางเพื่อแข่งกับเวลา บ้างเป็นวิธีหนทางสู่ทั้งความสุขความสำเร็จที่เจริญก้าวหน้า บ้างก็กลับกลายเป็นความสูญเสียหรือโน้มนำไปสู่วิถีแห่งการดับ “ตาย” อันเป็นเหมือนสังขารแห่งชีวิตโดยเจตนาซึ่งโดยนัยของสภาพเหตุการณ์เหล่านี้ อันเป็นสาเหตุให้ “พ่อ” ได้รับบาดเจ็บสาหัส และกับอีกครั้งเมื่อช่วงปลายปี พ.ศ. 2553 ระหว่างเทศกาลปีใหม่ บุคคลที่คุ้นเคยกับครอบครัวคือ เป็นเพื่อนบ้านที่มีความสนิทชิดเชื้อคุ้นเคยกันตั้งญาติพี่น้องก็ได้เสียชีวิตลงจากการเดินทางด้วยรถตู้โดยสาร และอีกสองปีถัดมาในเดือนเมษายน พ.ศ. 2555 ช่วงเวลาแห่งการรื่นเริงในเทศกาลปีใหม่ของไทยก็เป็นประสบการณ์เรื่องราวความทรงจำด้วยอีกเช่นกัน ที่ผู้ประสบเหตุกลายเป็นคนในครอบครัวของข้าพเจ้าเองซึ่งนั่นก็คือ “พี่ชาย” ที่กลายเป็นผู้รับเคราะห์ด้วยอุบัติเหตุทางรถยนต์โดยมีสาเหตุมาจากผู้อื่นแฉกเช่น ในกรณีของพ่อ

อนึ่งแม้ว่าเหตุการณ์ที่กล่าวข้างต้นจะมีสาเหตุมาจากผู้อื่นอันเป็นปัจจัยภายนอกก็ตาม หากแต่ยังมีอีกหลายเหตุการณ์ที่คล้าย ๆ กันซึ่งสอดคล้องเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้าทั้งสิ้น ความทรงจำเหล่านี้เป็นเหมือนฝันร้ายที่ได้คอยหลอกหลอนและบ่อยครั้งที่กระตุ้นจิตใต้สำนึกของตนเองให้ตั้งอยู่ในความตระหนักรู้ตื่นตลอดเวลา อุบัติเหตุ (accident) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ไม่ต่างกับบุคคลหรือสถานที่ใดก็ตามและไม่มีการกำหนด แต่ทว่ามิใช่สาเหตุและส่งผลกระทบที่สามารถชี้วัดได้ อุบัติเหตุหมายถึงเหตุการณ์หรือผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเชิงลบโดยไม่ได้มีการวางแผนรองรับมาก่อน หรือวางแผนไม่ครอบคลุม ซึ่งจะส่งผลต่อระบบและกำหนดการโดยรวมเมื่ออุบัติเหตุเหล่านั้นเกิดขึ้น

“ความทรงจำ” ที่เกิดขึ้นจาก “ความประมาท” จึงกลายเป็นสิ่งย้ำเตือนหรือเป็นอนุสติให้กับตนเองและโน้มนำมาสู่การสร้างสรรค์สร้าง “วัตถุทางศิลปะ” จากความรู้สึกที่มีเหตุปัจจัยทำให้เกิดความทุกข์ท้อทั้งความอาดูรที่ถ่ายทอดเป็นจินตภาพเชิงลบอันเกิดจากสำนึกแห่งห้วงความคิดที่สะท้อนจิตใจและอารมณ์ด้วยการจินตนาการสร้างรูปลักษณ์ของสภาพความเสียหายจากอุบัติเหตุอันเป็นประจักษ์พยานแห่งความประมาท “เศษซากของรถยนต์หลังจากประสบอุบัติเหตุ” ทั้งจากผู้ขับขี่เองและจากผู้อื่น หากทุกคนตั้งอยู่บนความตื่น “สติ” และ “จดจ่อด้วยความใส่ใจและไม่ประมาท” ความทรงจำอันสะท้อนจิตใจโดยนัยนี้คงไม่เกิดขึ้นและไม่กลับมาเป็นเรื่องราวของจิตที่ตราตรึง

อยู่แทนที่ใน “พื้นที่แห่งรอยประทับ” ความทรงจำที่งดงามของจิตใจเปี่ยมไว้ด้วยเจตนาความคิดเพื่อสร้างความสุขสงบที่จิตอันเป็นความสุขที่แท้จริงของชีวิต

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์โดยอาศัยกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ฉลุ (Stencil Printing Processes) หรือภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen) เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดรูปธรรมแห่งความทรงจำให้ก่อรูปเกิดเป็นภาพแทนเชิงสัญลักษณ์ของเนื้อหาที่ให้ความหมายทางนามธรรมแห่งพุทธปรัชญา “ธรรมะ” บน “วัตถุพยาน” ซึ่งเป็น “วัตถุทางศิลปะ” เพื่อให้พึงตระหนักรู้ในความสำคัญของสติและใช้สติปัญญาเป็นประทีปนำทางในการขับเคลื่อนดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท

2. เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาภายใต้จิตสำนึกแห่งความทรงจำอันเป็นทุกขเวทนาบนความเจ็บปวดที่ระคนผสมผสานไว้ด้วยความเศร้าสลดของชีวิตซึ่งมีสาเหตุจากอภิปัตถะ “อภิปัตถะ” หรืออุปมาอุปมัยเป็นเสมือน “วัตถุพยานแห่งความประมาท” เป็นเครื่องย้ำเตือนจิตใจและมีสติหรือเป็นอนุสติที่โน้มนำไปสู่การพิจารณาสำรวจจิตใจหรือจิตในกำกับด้วยสติ คือให้จดจ่อตั้งมั่น รอบคอบและมีสติ หรือครองสติอยู่ตลอดเวลาในทุกย่างก้าวของการกระทำอันเป็นดังหลักคิดเชิงกรณีศึกษาถึงผลกระทบที่ไม่เพียงแต่ร่างกายหากทว่ายังประทับอยู่ภายใต้จิตสำนึก โดยนัยเหล่านี้ก็ด้วยเพราะเป็นเจตนาจิตแห่งกุศลกรรมแบ่งปันไปยังเพื่อนมนุษย์ในสังคมให้ตั้งมั่นบนวิถีการดำเนินชีวิตอย่างผู้ไม่ประมาทด้วยสติและปัญญาต่อไป

สมมติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของข้าพเจ้า ไม่เพียงแต่ถ่ายทอดเรื่องราวความทรงจำเฉพาะของตนเองเท่านั้น ทว่ายังเชื่อมโยงให้ผู้ชมหรือผู้รับสารสารระนามธรรมผ่านวัตถุทางศิลปะเชิงสภาพแห่งรูปลักษณ์ความจริงของวัตถุพยาน (เศษซากกรณณฑ์จากอภิปัตถะ) ในบริบทต่าง ๆ ได้ฉุกคิดและตระหนักถึงสาเหตุแห่งความทุกข์ และโดยนัยของการรับรู้บริบทเหล่านี้ที่เปรียบเป็นเสมือนการเผชิญหน้ากับความสูญเสียหรือความตายด้วยเพราะความประมาท หากแต่ต้องอาศัยใช้ปัญญาและมีสติในการสำรวจพิจารณาเห็นผลกระทบซึ่งการกระทำนั้น ๆ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้ในปัจจุบันขณะและอนาคต อันเป็นอนุสติย้ำเตือนการให้มี “สติ” และหวนนึกถึง “อภิปัตถะ” จากความ “ประมาท” ปรากฏเป็นรูปลักษณ์จินตภาพเชิงลบด้วยจินตนาการโดยอาศัยกระบวนการทางทัศนศิลป์งานศิลปะภาพพิมพ์เป็นเครื่องมือ

ขอบเขตของการศึกษา

การสร้างสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ อยู่ภายใต้บริบทแห่งศิลปะร่วมสมัยในระบบปัจเจกที่ประกอบด้วยขอบเขตด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านเนื้อหา เป็นการสร้างจินตภาพเชิงลบของวัตถุพยานแห่งความประมาทภายใต้ความทรงจำอันปวดที่เนื่องด้วยผลกระทบจากอุบัติเหตุ “รถยนต์” ให้เป็นอนุสติต่อตนเองและผู้อื่นได้พึงตระหนักถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นเมื่อกระทำการใดใดที่ไม่ตั้งอยู่ในความตื่น ความเตรียมพร้อม หรือความตาย ด้วยเพราะความประมาทที่หลับไหลเผลอเรอ ไม่จดจ่ออยู่ในสิ่งที่เป็นกุศลกรรมอย่างแน่วแน่ รู้ตัวและตามทันในการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกหรือขาดสติ แต่ทว่าเมื่อได้อุบัติเหตุเกิดขึ้นแล้วสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นล้วนเป็นสังขารธรรมความเป็นอนิจจัง หรือความจริงที่ธรรมดาทั้งสิ้นที่ทุกคนมีโอกาสพบเจอและเกิดขึ้นได้กับตัวของเราเอง รวมถึงบุคคลอื่นเป็นที่รักได้ตลอดเวลา หากทว่าสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วเมื่อสำรวจพิจารณาพบความจริงของสาเหตุหรือเหตุปัจจัย และทำความเข้าใจยอมรับกับสิ่งนั้นด้วยปัญญาเราก็ย่อมสามารถขับเคลื่อนดำเนินชีวิตอยู่ต่อไปได้บนวิถีทางแห่งปัญญาและการมีสติ คือความไม่ประมาทกับชีวิต อีกนัยหนึ่งย่อมคือ การรู้เท่าทันในปัจจุบันขณะอันเป็นเจตนาของการสร้างสรรค์ที่ได้แฝงความหมายแห่งการใช้ธรรมะร่วมอยู่สองนัยด้วยกัน ซึ่งนัยแรกคือ เป็นการใช้ธรรมะที่อยู่ภายนอกร่างกายหรือเป็นการนำข้อพุทธปรัชญา “ธรรมะ” ในประเด็นสาระแห่ง “สติ” ที่นำมาเป็นหลักคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ในอีกนัยหนึ่งนั่นคือ เป็นอนุสติต่อทั้งตนเองและเพื่อนมนุษย์ในสังคมซึ่งเป็นนัยของการใช้ธรรมะที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับชีวิตหรือเป็นดุลยภาพชีวิตเป็นการเคลื่อนไหวดำเนินชีวิตด้วยสติและปัญญานั้นเอง อันเป็นสาระประเด็นความสำคัญของการมีสติอยู่กับปัจจุบันขณะ

ด้านรูปแบบ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างรูปลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ทางเนื้อหาที่ให้ความหมายทางนามธรรมของ “วัตถุพยานแห่งความประมาท” อันมีนัยเชิงรูปแบบเป็นสภาพบนระนาบ 2 มิติ โดยอาศัยใช้ภาษาของศิลปะหรือทัศนธาตุ รวมไปถึงภาษาภาพซึ่งเป็นผลลัพธ์แห่งความสัมฤทธิ์ของภาพถ่าย เป็นเครื่องมือให้ก่อรูปเกิดเป็นกายภาพของวัตถุเชิงปริศนาธรรม หรือซากร่องรอยความเสียหายของรถยนต์ที่เนื่องด้วยเพราะจากอุบัติเหตุ ซึ่งเป็นข้อมูลที่น่ามาตีความด้วยวิจารณ์ญาณและความรู้สึก หรือปรับเปลี่ยนบริบทรูปลักษณ์ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับสัจฐานปกติและการจินตนาการแบบอปลักษณ์ให้เกิดเป็นจินตภาพเชิงลบหรือเป็นความสะเทือนใจสะเทือนอารมณ์ของวัตถุพยานรูปลักษณ์ใหม่ที่ผสมผสานระหว่างศิลปะแบบเหมือนจริง (Realistic) หรือศิลปะสัจนิยม (Realism) และศิลปะในแบบเหนือจริง (Surrealism) ที่ไม่สมบูรณ์หรือมีสภาพของการถูกระงับ (Passive) “ทำลายรูปทรงแห่งสัจฐานเดิม” จากแรงปะทะจนเสียรูปอันเป็นเสมือนภาษาของอารมณ์ความรู้สึกหรือภาษาของจิตใจที่มุ่งเน้นเจตนาเพื่อสร้างการรับรู้ความหมาย

ทางนามธรรมแห่งข้อพุทธปรัชญา “สติ” ที่ทำหน้าที่กำกับจิตใจผ่านสื่อสัญลักษณ์ รูปธรรมแห่งความ
ประมาท “รูปลักษณะ” อันมีนัยเป็นสื่อเชิงกุศโลบายถึงการเผชิญหน้ากับความสูญเสียและความตาย
รวมทั้งโน้มน้าวให้ยอมรับความจริงของภาพแห่งความทรงจำว่าเป็น สัจธรรมแห่งชีวิต “... ไม่ยึด ไม่
ทุกข์ ไม่สุข ละได้ ย่อมสงบ ...” ด้วยการครองสติและตั้งอยู่บนความไม่ประมาท

ด้านเทคนิควิธีการ นำเสนอผลงานที่เป็นสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ในบริบทของศิลปะ
ภาพพิมพ์ที่สร้างมิติลงตาบนระนาบสองมิติของพื้นภาพรูปแบบ 2 มิติ ที่อาศัยกลวิธีและกระบวนการ
พิมพ์ภาพพิมพ์ลายฉลุ (Stencil Printing Process) หรือเทคนิคภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหม
(Silkscreen) ที่ผสมผสานกับการอาศัยใช้ศักยภาพของภาพถ่าย(Photo Silkscreen)ซึ่งเป็นกรรมวิธี
ของการสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับเจตนาของแนวความคิด

คำนิยามศัพท์

Printmaking

ศิลปะภาพพิมพ์ภาพผลงานอันเป็นสัมฤทธิ์ผลเกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์แม่พิมพ์ต้นแบบแล้วพิมพ์ลงบนกระดาษหรือวัสดุผิวราบด้วยกรรมวิธีการกดหรือประทับจากแม่พิมพ์ในอีกนัยหนึ่งนิยามว่าศิลปะภาพพิมพ์แบ่งเป็น 4 กระบวนการหลักได้แก่ภาพพิมพ์ผิวฉนวน (Relief Printing) ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Intaglio Printing) ภาพพิมพ์หน้าราบ (Planographic Printing) และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Serigraphy Printing) เป็นต้น

Stencil Printing Process

หรือ Stencil Process ภาพพิมพ์ลายฉลุเป็นกระบวนการทำภาพพิมพ์ที่พัฒนามาจากวิธีการ Stencil ซึ่งเป็นวิธีสร้างรูปซ้ำๆ เหมือนๆ กันได้หลายรูปโดยการเจาะกระดาษหรือวัสดุให้เป็นรูปลั้วฟันหรือเอาสีผ่านช่องว่างลงไปติดรูปตามที่ต้องการ สำหรับ Silkscreen นั้นแม่พิมพ์จะเป็นตะแกรงไหมที่ละเอียดมาก ตะแกรงไหมนี้จะช่วยยึดส่วนที่เป็นทั้งช่องว่างและส่วนที่ทึบตันให้ติดเป็นแผ่นระนาบเดียวกัน ซึ่งวิธีการนี้เองที่ช่วยการสร้างแม่พิมพ์มีความละเอียดประณีตและเมื่อพิมพ์ออกมารูปภาพจะมีความคมชัดดัวร์รวมทั้งสามารถพิมพ์ซ้ำได้ปริมาณที่มากกว่าวิธีการพิมพ์อื่นๆ สำหรับกระบวนการพิมพ์เทคนิคนี้การพิมพ์ต้องใช้ยางที่มีหน้าตัดเรียบคมเพื่อปาดหมึกผ่านช่องว่างให้ลงไปติดบนกระดาษเกิดเป็นรูปภาพที่ต้องการ

Photographic Silkscreen

หรือภาพพิมพ์ตะแกรงไหมที่อาศัยใช้ศักยภาพของภาพถ่ายเป็นการสร้างแม่พิมพ์จากภาพถ่ายหรือฟิล์มเม็ดสกรีน 4 สี (Halftone Dot) ได้แก่ สี C : Cyan ฟ้าอมเขียว, M : Magenta แดงอมม่วง, Y : Yellow เหลือง และ K : Key ดำ เป็นกระบวนการที่สามารถพบเห็นได้อย่างแพร่หลาย เพราะเป็นกระบวนการที่ถูกนำมารับรองลักษณะงานเชิงพาณิชย์ เช่น โรงพิมพ์ต่างๆ และถือเป็นหนึ่งกระบวนการที่มีความสำคัญในวงการภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

Surrealism

ศิลปะลัทธิเหนือจริงเป็นศิลปะที่ว้ากกันด้วยเรื่องของ การถ่ายทอดภาพจากจิตใต้สำนึก ความเพ้อฝัน ศิลปะลัทธิเหนือจริงเกิดขึ้นตอนต้นของศตวรรษที่ 20 ในประเทศฝรั่งเศส มีรูปแบบรากฐานมาจากกลุ่มดาดา (Dada) โดยนักทฤษฎีหลักประจำกลุ่มก็คือ อองเดร เบรตง มีจุดหมายอยู่ ที่การคลี่คลายสภาพอันขัดแย้งระหว่างระยะห่างของความฝันและความเป็นจริง โดยถ่ายทอดออกมาในงานศิลปะด้วยวิธีต่างๆ

Realism

เป็นลัทธิทางศิลปะที่นำเสนอภาพที่ตรงตามความเป็นจริง และภาพลวงของโลกวัตถุ โดยนัยคือ การปฏิเสธรูปทรง ความงามในอุดมคติและแนวคิดแบบอัตวิสัยเป็นการเผยให้เห็นสัจธรรมที่ซุกซ่อนอยู่ในสิ่งต่างๆ

วัตถุนิยม

เป็นพยานหลักฐานเชิงวัตถุที่มีส่วนเกี่ยวกับคดีและพบในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งพยานวัตถุสามารถเป็นอะไรก็ได้

อนุสติ

เขียนอย่างรูปเต็มในภาษาบาลี คือ อนุสสติ หมายถึง
 ความระลึกถึง, อารมณ์ที่ควรระลึกถึง มี ๑๐ อย่าง คือ
 พุทธนาสูติ ระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า
 ธรรมนาสูติ ระลึกถึงคุณของพระธรรม
 สังฆนาสูติ ระลึกถึงคุณของพระสงฆ์
 สีลานาสูติ ระลึกถึงศีลที่ตนรักษา
 จาคานาสูติ ระลึกถึงทานที่ตนบริจาคแล้ว
 เทวดานาสูติ ระลึกถึงคุณที่ทำให้เป็นเทวดา
 มรณัสสูติ ระลึกถึงความตายที่ต้องมีเป็นธรรมดา
 กายคตาสติ ระลึกถึงทั่วไปในกายให้เห็นว่าไม่งาม
 อานาปานาสูติ ตั้งสติกำหนดลมหายใจเข้าออก
 อุปสมาสูติ ระลึกธรรมเป็นที่สงบ ระงับกิเลสและความ
 ทุกข์ คือ นิพาน

สติ

(Consciousness, Mindfulness) สติ หรือ สัมมาสติ คือ
 การระลึกชอบ หมายถึง การตั้งอยู่ในความตื่น ความ
 เตรียมพร้อม ความไม่ประมาท ไม่หลับไหล ไม่เผอเรอ ไม่
 จดจ่อ อยู่ในสิ่งที่เป็นกุศลกรรม อย่างแน่วแน่ รู้ตัวและ
 ตามทันในการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกจากการพูดและ
 การกระทำที่มีความระลึกชอบในองค์สติปัฏฐาน 4 ในอีก
 นัยหนึ่งยังหมายรวมไปถึงการเป็นองค์ประกอบชีวิตที่มี
 ความสำคัญในการย่างก้าวเคลื่อนไหวดำเนินชีวิตภายใต้
 บริบทแห่งธรรมะ (ศีล สมาธิ ปัญญา)

อุบัติเหตุ

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้คำนิยาม
 เอาไว้ว่า อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่ทันคิด
 เป็นความบังเอิญ อาจเป็นเหตุการณ์ที่ร้ายหรือเหตุการณ์
 ดีก็ได้

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

กล่าวคือในการศึกษาระยะประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานมีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาค้นคว้าชุดความรู้ที่สัมพันธ์กับข้อมูลบริบทต่างๆ หรือสอดคล้องเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ รวมทั้งข้อมูลจากประสบการณ์ของตนเองด้วย ซึ่งนัยแห่งเจตนา ก็เพื่อนำข้อมูลและอิทธิพลทางด้านต่างๆ มาตีความด้วยวิจาร์ณญาณและความรู้สึก หรือเป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยและสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ โดยนัยเหล่านี้หมายถึงประเด็นสาระแห่งใจความสำคัญต่างๆ ที่วิเคราะห์ด้วยหลักการของวิธีวิทยาออกเป็นข้อมูลทางเรื่องราวเนื้อหา (ความหมาย ความคิด) รูปแบบและเทคนิควิธีการ หรือเป็นนัยยะเชิงอิทธิพลทางข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ ในอีกนัยหนึ่งที่นิยามเป็นบริบทแห่งศิลปะร่วมสมัยระบบปัจเจก ซึ่งความหมายความสำคัญดังกล่าวแตกประเด็นออกเป็นอิทธิพลด้านต่างๆ ดังนี้

อิทธิพลด้านเนื้อหา

การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์หัวข้อ “วัตถุประสงค์แห่งความประมาท” ซึ่งได้แรงบันดาลใจจากเรื่องราวของประสบการณ์ที่นำมาสู่ภาพแห่งความทรงจำ “ความทุกข์” และสิ่งที่พบเจอกับตนเองในชีวิตประจำวัน ผนวกกับการสังเกตเห็นผู้คนรอบๆ ตัวในสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งมักดำเนินชีวิตด้วยความประมาทที่ขาดสติจนกลายเป็นสาเหตุให้เกิดผลเสียมากมายตามมา เช่น “อุบัติเหตุ” เป็นต้น ประเด็นสาระโดยนัยนี้ที่นำมาสู่การตั้งคำถามและสำรวจพิจารณาเหตุปัจจัยที่ว่า เพราะเหตุใดมนุษย์จึงดำเนินชีวิตอยู่แต่บนความประมาท หรือด้วยเพราะวัตถุประสงค์ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการเกิดอุบัติเหตุที่ไม่ใช่เพียงความประมาทที่ขาดสติเท่านั้น

การศึกษาประเด็นปัญหาของอุบัติเหตุจราจรทางบกซึ่งได้ทำการศึกษาอิทธิพลแนวคิดจากทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

อิทธิพลด้านแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ

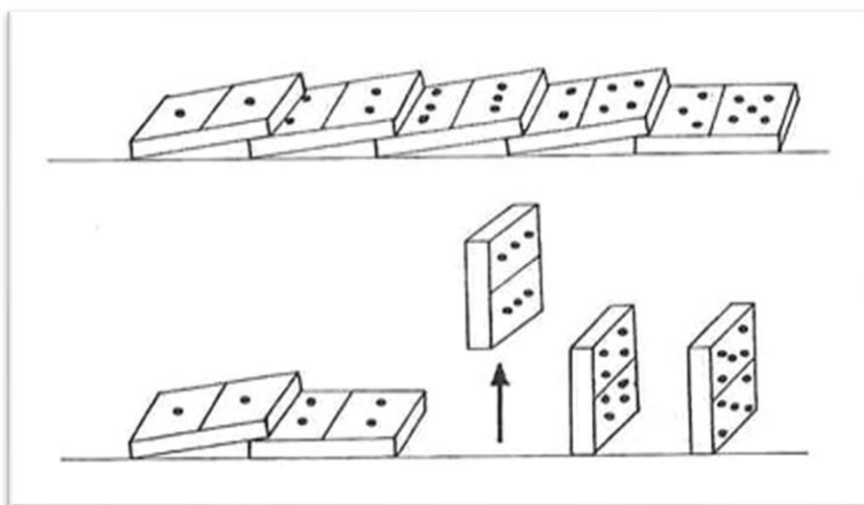
1) ทฤษฎีโดมิโนของการเกิดอุบัติเหตุ (Domino Theory)

เฮอริเบิร์ต วิลเลียม ไฮน์ริช (H.W. Heinrich) วิศวกรความปลอดภัยผู้บุกเบิกอุตสาหกรรมด้านความปลอดภัยจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงทศวรรษที่ 1930 ได้กล่าวไว้ว่า “การบาดเจ็บและความเสียหายต่างๆ เป็นผลสืบเนื่องมาจากอุบัติเหตุ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการกระทำหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย โดยเปรียบได้กับตัวโดมิโนที่เรียงต่อกันอยู่ 5 ตัวอยู่ใกล้กัน เมื่อตัวที่หนึ่งล้มก็จะส่งผลให้ตัวโดมิโนที่อยู่ถัดต่อไปจะล้มตามไปด้วย และนัยของตัวโดมิโนทั้ง 5 ตัว ประกอบด้วย ดังนี้

1. ภูมิหลังหรือสภาพแวดล้อมทางสังคมของบุคคล (Social Environment or Background)
2. ความบกพร่องของบุคคล (Defects of Person)
3. การกระทำและ/หรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Acts/Unsafe Conditions)
4. อุบัติเหตุ (Accident)
5. การบาดเจ็บหรือความสูญเสีย (Injury/Damages)

กล่าวคือตัวโดมิโนทั้ง 5 ตัว แสดงให้เห็นว่าภูมิหลังหรือสภาพแวดล้อมทางสังคมของบุคคล เช่น สภาพครอบครัว ฐานะความเป็นอยู่ และการศึกษาล้วนมีผลต่อความบกพร่องที่ผิดปกติของบุคคลนั้นๆ หรือมีทัศนคติต่อความปลอดภัยที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะก่อให้เกิดการกระทำหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยทำให้เกิดอุบัติเหตุและผลที่ตามมาคือ การบาดเจ็บหรือความสูญเสีย” (วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์)

การป้องกันอุบัติเหตุตามแนวคิดทฤษฎีโดมิโนหรือทฤษฎี “ลูกโซ่ของอุบัติเหตุ” (Accident Chain) นั่นก็คือ การตัดลูกโซ่อุบัติเหตุซึ่งเป็นการไม่ให้ลูกโซ่อุบัติเหตุล้มลง (โดมิโนตัวที่ 4) โดยกำจัดการกระทำหรือสภาพการณ์ที่ไม่เหมาะสมออกไป (โดมิโนตัวที่ 3) การบาดเจ็บหรือความสูญเสีย (โดมิโนตัวที่ 5) ก็จะไม่เกิดขึ้น สำหรับภูมิหลังหรือสภาพแวดล้อมทางสังคมของบุคคล (โดมิโนตัวที่ 1) และความบกพร่องของบุคคล (โดมิโนตัวที่ 2) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและปรับปรุงได้ยากกว่า

ภาพที่ 1 ภาพแสดงการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ โดยการตั้งโดมิโนตัวที่ 3 ออก
ที่มา : วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

2) ทฤษฎีมูลเหตุเชิงซ้อน (Multiple causation theory)

แดน ปีเตอร์สัน (Dan Peterson) เป็นผู้นำทฤษฎีนี้มาใช้โดยกล่าวว่า “อุบัติเหตุเกิดขึ้นจากสาเหตุหลายประการอยู่เบื้องต้นและสาเหตุเหล่านี้รวมตัวกันแบบไม่แน่นอน (random) ก่อให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น” แนวคิดทฤษฎีนี้ต่างจากทฤษฎีโดมิโน หรือโดยนัยประเด็นที่ว่า ทฤษฎีมูลเหตุเชิงซ้อน ระบุว่าสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ สืบเนื่องมาจากความบกพร่องของระบบบริหารการจัดการ เช่น การวางแผน การฝึกอบรม การตรวจสอบ การขาดคณะกรรมการความปลอดภัยการควบคุมและการกำหนดงาน ความรับผิดชอบ เป็นต้น ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นในแง่ระบบการจัดการ ซึ่งพิจารณาถึงการมีคณะกรรมการความปลอดภัยเมืองค์การและการบริหารจัดการ (ณรงค์ ณ เชียงใหม่, 2532, น.134)

3) ทฤษฎีการเอนเอียงในการเกิดอุบัติเหตุ (Accident-proneness theory)

นักวิทยาศาสตร์หลายท่านได้กล่าวไว้ว่าความเอนเอียงในการเกิดอุบัติเหตุ (accident-proneness) หมายถึง “ลักษณะบุคลิกภาพ ซึ่งมีแนวโน้มให้บุคคลได้รับอุบัติเหตุ แนวความคิดนี้ได้เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2462” (Safety Education, Florio & Stafford, 2522, น.39)

โดยนักวิทยาศาสตร์ได้ศึกษาลักษณะธรรมชาติของคนเราที่มีส่วนเป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุได้ ซึ่งได้แยกบุคคลไว้เป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีการเอนเอียงในการเกิดอุบัติเหตุ	
บุคคลประเภทเอกซ์ (Type X) มีความเอนเอียงที่จะไม่เกิดอุบัติเหตุ (Non-Accident-Prone)	บุคคลประเภทวาย (Type Y) มีความเอนเอียงที่จะเกิดอุบัติเหตุ (Accident-Prone)
1. ผู้ที่มีระเบียบแบบแผน	1. ผู้ที่ไม่มีระเบียบแบบแผน
2. ผู้ที่มีเป้าหมายในการดำรงชีวิต	2. ผู้ที่ไม่มีเป้าหมายชัดเจนในการดำรงชีวิต
3. ผู้ที่พอใจในชีวิตประจำวัน	3. ผู้ที่ไม่พอใจในชีวิตประจำวัน
4. ผู้ที่เคารพสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น	4. ผู้ที่ไม่สนใจในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
5. ผู้ที่ไม่เผด็จการ	5. ผู้ที่ไม่มีมนุษยสัมพันธ์
6. ผู้ที่ไม่ชอบโต้เถียงหรือทะเลาะวิวาท	6. ผู้ที่ระงับอารมณ์ความรู้สึกเกลียดชังยาก
7. ผู้ที่นึกถึงผู้อื่น	7. ผู้ที่นึกถึงแต่ตัวเอง

ภาพที่ 2 ภาพแสดงทฤษฎีการเอนเอียงในการเกิดอุบัติเหตุ
ที่มา : วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

อิทธิพลแนวคิดจากความสำคัญของนิติวิทยาศาสตร์

นิติวิทยาศาสตร์เป็นการนำหลักคิด หลักการหรือหลักความจริงทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์หลักฐานเพื่อเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรม หรือหาคำตอบให้กับเหตุการณ์ อันเป็นนัยแห่งใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คือ การสังเกต ตั้งข้อสงสัยและพิสูจน์โดยใช้ “วัตถุพยาน” หรือ “สภาพแวดล้อม” ขณะเกิดเหตุเพื่อช่วยลำดับเหตุการณ์และระบุตัวผู้กระทำผิด หรือคำตอบให้กับเหตุการณ์ได้ ประวัติการพิสูจน์หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์นั้นมีความน่าสนใจ นอกเหนือจาก ความเกี่ยวข้องกับการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้แล้ว ยังต้องเชื่อมโยงกับสภาพสังคม และความคิดของผู้คนในแต่ละยุค ตลอดจนความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในแต่ละยุคด้วย (บทบาทนิติวิทยาศาสตร์กับกระบวนการยุติธรรม, หอสมุดรัฐสภา, <https://library.parliament.go.th/>)

กล่าวคือการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมนั้นจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญไปโดยปริยายด้วย ซึ่งนัยของประเด็นสาระดังกล่าว คือ การใช้หลักความจริงทางวิทยาศาสตร์ “ความจริงทางโลก” ที่อุปมาเปรียบกับหลักธรรมะ “ความจริงทางธรรม” ที่ว่าด้วยความประมาทมาช่วยในการพิสูจน์ถึงสภาวะทางจิตใจหรือสาเหตุแห่งหลักฐานเชิงนามธรรมและโน้มนำไปสู่วัตถุพยานเชิงประจักษ์หรือข้อมูลที่ได้ใช้เทคนิคนั้นๆ โดยวิธีการบันทึกหลักฐานซึ่งเป็นตัวอย่างข้อมูลที่เป็นที่นิยม คือ การบันทึกด้วยวิธีการถ่ายภาพและนัยนี้ภาพถ่ายจึงกลับกลายเป็นข้อมูลภาพร่าง

ต้นแบบที่มีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ชุดวิทยานิพนธ์อย่างมาก หรือเป็นเสมือนกระบวนการของการวิจัยและสร้างสรรค์เชิงบูรณาการณข้ามสื่อ-ศาสตร์ด้วย

อิทธิพลจากพุทธศาสนาและพุทธปรัชญา

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ได้นำเอาข้อพุทธปรัชญาหรือหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ว่าด้วยเรื่องการดำรงชีวิตด้วยความไม่ประมาทมี “สติ” แปลว่า ความระลึกได้ ความนึกขึ้นได้ ความไม่เผลอ ถูกคิดขึ้นได้ การคุมจิตไว้ในกิจ หมายถึงอาการที่จิตนึกถึงสิ่งที่จะทำอะไรจะพูดได้ นึกถึงสิ่งที่ทำคำที่พูดไว้แล้วได้ เป็นอาการที่จิตไม่หลงลืม ระวังยับยั้งใจได้ ไม่ให้เผลอเล็ดลอด ป้องกันความเสียหายเบื้องต้น ยับยั้งชั่งใจไม่บุ่มบ่าม หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่า “ความไม่ประมาท” รู้ตนอยู่กับปัจจุบันขณะด้วย ในอภินิหารประการหนึ่งของเจตนาการน้อมนำ “ธรรมะ” มาใช้เป็นข้อมูลแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานนั้น ซึ่งมีนัยที่เปรียบเป็นเหมือนลักษณะของการใช้ธรรมะที่อยู่ภายนอกร่างกายนั่นเอง และประเด็นสาระสำคัญอีกนัยหนึ่งคือ ข้อพุทธปรัชญาที่ว่าด้วยเรื่องของสตินั้นยังให้เป็นหลักคิดและหลักในการประพฤติปฏิบัติไปพร้อมกับการขับเคลื่อนดำเนินชีวิตด้วยการฝึกฝนบ่มเพาะตนเองทั้งทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญาที่จดจ่ออยู่กับงาน(หน้าที่) ในทุกห้วงขณะของเวลาหรือเป็นการใช้ธรรมะให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับชีวิต คือ เพื่อรักษาคุณภาพของชีวิตด้วยหลักธรรมะ รวมไปถึงในช่วงขณะของการปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานด้วย และโดยนัยเหล่านี้ที่อุปมาเป็น “อนุสติ” กับชีวิตให้ตั้งอยู่บนความไม่ประมาท กล่าวคือด้วยเพราะใจความสำคัญเหล่านี้ได้ตีความวิเคราะห์แตกประเด็นสาระอิทธิพลด้านพุทธศาสนาและพุทธปรัชญาออกเป็น 2 ส่วนหลัก ซึ่งประเด็นแรกคือ อิทธิพลจากพุทธปรัชญาสู่แนวความคิด และในอภินิหารสาระประเด็นคือ อิทธิพลจากพุทธปรัชญาสู่กระบวนการสร้างสรรค์ ความหมายและความสำคัญเหล่านี้ก็อุปด้วยรายละเอียดเนื้อหาของอิทธิพลประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.อิทธิพลจากพุทธปรัชญาสู่แนวความคิด ข้าพเจ้ามุ่งเน้นการนำเสนอสาระแห่ง “สัจจญาณวัตถุ” ที่เกิดการดำเนินชีวิตโดยขาดสติซึ่งอุปมาเปรียบและสื่อแสดงความหมายทางนามธรรมอันเป็นนัยะทางพุทธศาสนาในหลักของ “อนุสติ” โดยหลักของอนุสติที่ได้ยกมานั้นได้แก่ “มรณัสสติ” คือ การระลึกถึงความตาย จะเป็นหลักธรรมประการหนึ่งที่พระพุทธองค์ทรงแสดง แต่ชาวพุทธส่วนหนึ่งที่มีมักจะปฏิเสธที่จะคิดถึงในเรื่องนี้ แท้จริงแล้วเรื่องของความเจ็บป่วย เรื่องของความตายเป็นเรื่องที่ต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากไม่ได้มีการเตรียมตัวไว้ก่อนจะเกิดความทุกข์มากเมื่อเรื่องเหล่านี้มาถึงพระพุทธองค์ได้ตรัสสรรเสริญมรณัสสติไว้ว่า “อันบุคคลทำให้มากแล้วย่อมมีผลใหญ่ยิ่งลงสู่

พระนิพพานเป็นที่สุด” และพระพุทธองค์ได้เคยตรัสกับพระอานนท์ว่า “ตถาคตนี้ถึงความตายอยู่ทุกลมหายใจเข้าออก” (แสง บุญเฉลิมวิภาส)

2. อิทธิพลจากพุทธปรัชญาสู่กระบวนการสร้างสรรค์ ในขั้นการสร้างสรรค์ผลงานที่มุ่งเน้นสาระประเด็นแห่งการครองสติหรือมี "สติ" ซึ่งเป็นเครื่องมือเชิงจิตวิญญาณที่กำกับควบคุมจิตใจและปัญญาในระหว่างการสร้างสรรค์สัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ เนื่องด้วยเพราะกระบวนการภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen) ที่เลือกใช้เป็นเครื่องมือในการนำเสนอรูปธรรมแห่งแนวความคิดนั้นเป็นเทคนิควิธีการที่ต้องอาศัยความเพียรหรือความมานะ วิริยะ อุตสาหะเป็นที่ตั้ง เพราะในแต่ละขั้นตอนของการสร้างสรรค์จำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องมี "สติ" คอยกำกับกับ "จิต" อยู่ในทุกห้วงขณะ ซึ่งในการนี้ข้าพเจ้าอาศัยกลวิธีเฉพาะตน และยังใช้หลักของอนุสติใน "อานาปานสติ" คือ การระลึกถึงรู้และตื่นรู้ในลมหายใจอยู่ในตลอดเวลา โดยหลักที่ยกมาข้างต้นจะช่วยผู้ปฏิบัติเป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบ เพราะว่าไม่ใช่มีแต่สติเพียงเท่านั้นแต่ต้องมีปัญญาด้วยเป็นสำคัญ กล่าวคือในอีกนัยประการหนึ่งของการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์ตะแกรงต้องอาศัยความแม่นยำในทุกขั้นตอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือกระบวนการพิมพ์ผลงาน หากไร้ซึ่ง "สติ" อยู่ตลอดเวลาอาจส่งผลกระทบต่อผลงานได้ อนึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า ในทุกขั้นตอนของการสร้างสรรค์ผลงานจำเป็นต้องมี "สติ" กำหนดรู้อยู่กับปัจจุบันขณะหรืออยู่กับสิ่งที่กำลังกระทำ ซึ่งประเด็นสาระโดยนัยเหล่านี้ที่สอดคล้องกับหลักธรรมแห่งข้อพุทธปรัชญาที่ว่าท่านพุทธทาสภิกขุ หรือพระธรรมโกศาจารย์ ได้ยกมาสอนเป็นอนุสติกับชีวิตที่นิยามว่า "การทำงานคือ การปฏิบัติธรรม" นั้นเอง

อิทธิพลจากข่าวสารอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน

กล่าวได้ว่าข่าวสารในชีวิตประจำวันล้วนเป็นข้อมูลที่มามากมายจากหลายช่องทางและหลากหลายเรื่องราวในแต่ละวันและยังคงมีให้พบเห็นอยู่บ่อยครั้งนั้นก็คือ "ข่าวสารอุบัติเหตุ" มักมีให้เราได้เห็นหรือรับรู้อยู่ตลอดเวลาจนอาจกลายเป็นความเคยชิน ละเลย ไม่สนใจสาระสำคัญจากข่าวสารประเภทนี้ แต่ทว่าอย่างไรก็ตามข่าวสารอุบัติเหตุนี้เปรียบดั่งเครื่องย้ำเตือน "สติ" ได้เป็นอย่างดี เพราะถ้าหากมนุษย์เราละเลยสาระสำคัญของข่าวสารอุบัติเหตุจนมากเกินไป อาจก่อให้เกิดการขาดสติแล้วส่งผลกระทบต่ออย่างที่เคยได้พบเห็นในข่าวสารประจำวัน เช่น ชายวัย 26 ปี ขับรถชนเสียชีวิตในอุโมงค์ปากเกร็ด, ฝนตกถนนลื่น! กระบะหมุนชนรถตู้รับส่งพนักงานกลางคัน ดับ 1 เจ็บ 6 หรือรถทัวร์แสงบุญพลิกคว่ำตกข้างทาง-เจ็บกว่า 40 คน เป็นต้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว เหตุการณ์การเกิดอุบัติเหตุในการจราจรทางบกของประเทศไทย มีเกิดขึ้นอยู่ทุกวันและแทบจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

จากสถิติของศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน ได้กล่าวถึงต่อไปนี้ว่า “ทุก 1 ชั่วโมง มีคนตาย 2 คน จากอุบัติเหตุทางถนนในประเทศไทย” หรือ “365 วัน อันตราย ตายทุกวัน” เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การรับรู้ถึงสถิติ จึงมีความสำคัญอย่างมาก เพราะถ้าหากไร้ซึ่งการครองสติในการขับขี่ย่อมส่งผลกระทบที่ร้ายแรงตามมาได้

ภาพที่ 3 ภาพแสดงข้อมูลข่าวอุบัติเหตุ เข้าถึงเมื่อ 6 พฤษภาคม 2564
ที่มา : <https://www.thairath.co.th/>

ภาพที่ 4 ภาพแสดงข้อมูลข่าวอุบัติเหตุ เข้าถึงเมื่อ 6 พฤษภาคม 2564
ที่มา : <https://www.thairath.co.th/>

อิทธิพลจากลัทธิทางศิลปะ

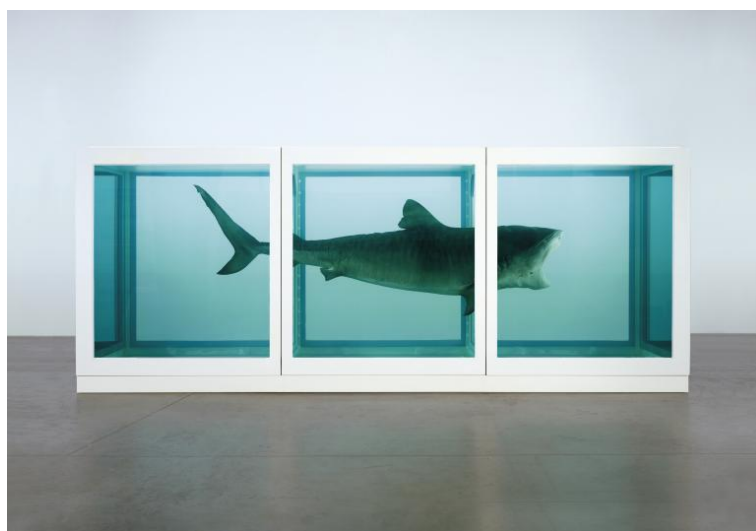
ศิลปะสำนึกนิยม (Realism) คือทัศนศิลป์ที่แสดงตัวหรือเรื่องราวตามที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน โดยปราศจากการสร้างเสริมหรือการตีความหมาย และหมายถึงงานศิลปะที่เผยให้เห็นถึงความเป็นจริงที่อาจเน้นความเป็นอับลักษณ์ด้วย ลัทธินิยมหมายถึง ขบวนการศิลปะที่เริ่มขึ้นในประเทศฝรั่งเศส เมื่อราวคริสต์ศักราช 1850 ความนิยมลัทธินิยมเพิ่มมากขึ้นเมื่อเริ่มมีศิลปะการถ่ายภาพเกิดขึ้น ที่ทำให้ศิลปินมีความต้องการที่จะสร้างงานที่ดู “แท้จริง” ศิลปินลัทธินิยมจะมีทัศนคติที่ตรงกันข้ามกับลัทธิจินตนิยมซึ่งเป็นประเภทของศิลปะที่มีอิทธิพลต่องานศิลปะและวรรณกรรมในฝรั่งเศสในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 และต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 การไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการบิดเบือนทำให้ศิลปินลัทธินิยมมีความเชื่อในปรัชญาของความเป็นจริง และต่อต้านการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเกินเลย ลัทธิจะและความเที่ยงตรงคือปัจจัยสำคัญของผู้ที่เรียกตนเองว่าเป็นลัทธินิยม (West Shearer (1996), *The Bullfinch Guide to Art.*)

ลัทธิเหนือจริงหรือเซอร์เรียลลิสต์ (Surrealism) เป็น "ลัทธิ" หรือ "ขบวนการ" ทางวรรณศิลป์และทัศนศิลป์ ที่ก่อตั้งขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2459 ซึ่งพัฒนาต่อเนื่องมาจากกลุ่มดาดา โดยในปี พ.ศ. 2465 สมาชิกในกลุ่มดาดา ผู้สร้างตำนานการต่อต้านขนบศิลปะดั้งเดิมได้แยกตัวออกไปและรวมกันใหม่อีกครั้งที่กรุงปารีสประเทศฝรั่งเศสจากการแถลงการณ์อย่างเป็นทางการหรือเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชื่อว่าแถลงการณ์เซอร์เรียลลิสต์ (*Manifeste du Surrealisme*) โดย เปรอตง ได้รับการเผยแพร่เมื่อปี พ.ศ. 2467 โดยนับเอาจากการรวมตัวกันของบรรดาผู้จัดทำวรรณกรรมที่พวกเซอร์เรียลลิสต์เป็นกองบรรณาธิการ ซึ่งตอนนั้นวารสารฉบับนี้ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของดาดาในฝรั่งเศส อันเป็นที่คณะเดียวกับที่วอลเทอร์ เบนจามินได้เสนอไว้ในบทความ *Surrealism : The Last Snapshot of the European Intelligentsia* ซึ่งเนื้อหาสำคัญแถลงการณ์คือการขบถต่อค่านิยมของชนชั้นกลางตลอดจนขนบและกฎเกณฑ์ทุกชนิด หรือการหักล้างที่สำคัญและชัดเจนอย่างหนึ่งคือ จิตนภาพที่เปลี่ยนแปลงไปจากบรรทัดฐานทางความงามที่คุ้นเคยเพื่อให้ได้มาซึ่งเสรีภาพในการแสดงออกซึ่ง "ตัวตนภายใน" หรือ "ความคิดบริสุทธิ์" หรือ "จิตไร้สำนึก" ที่ถูกเก็บกดไว้ต้องการแสวงหรือบรรลุถึงความจริงสูงสุดอันเกิดจากการผสมรวมของความฝันกับความจริงแห่งโลกภายนอก กล่าวคือ ต้องการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดภายในออกมาอย่างเสรีในทุกรูปแบบ โดยปราศจากการควบคุมใด ๆ ทั้งสิ้น (วชิราภรณ์ คุณรังสีสมบุรณ์, 2561)

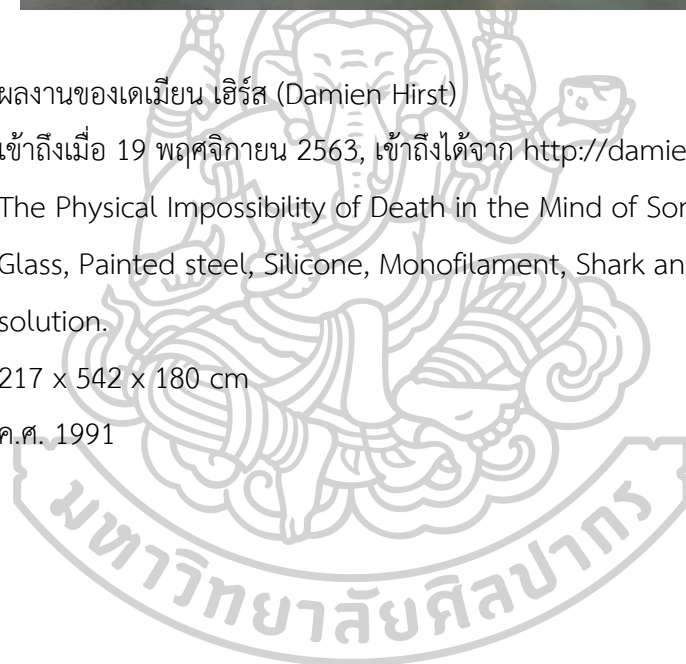
อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมจากศิลปิน

ศิลปินเป็นผู้ที่สร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้นมาบนโลกใบนี้ล้วนมีกลวิธีเฉพาะตนในบริบทที่แตกต่างกันออกไป บ้างเป็นประเภผลงานแบบภาพ 2 มิติ บ้างเป็นในประเภท 3 มิติ บ้างสร้างสรรค์จากการใช้สื่อวัสดุหรือให้ความหมายความสำคัญกับสัจจะแห่งวัสดุ บ้างสร้างสรรค์ผลงานโดยมีเงื่อนไขด้านพื้นที่เข้ามาเป็นส่วนร่วมสำคัญด้วยและสร้างผลงานให้เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่นั้นๆ หรือนัยแห่งพื้นที่ก็คือเป็นส่วนหนึ่งของผลงานคือพื้นที่เป็นผลงานศิลปะด้วยนั่นเอง และในอีกนัยหนึ่งศิลปินก็เป็นเสมือนผู้นำเสนอมุมมองทางสุนทรียภาพ(ความคิด วัตถุทางศิลปะ)ผ่านการสร้างสรรค์ผลงานอันเป็นสื่อกลางในการแสดงออกถึงทัศนคติ กระบวนการทางความรู้สึกและความคิดในบริบทแห่งศิลปะร่วมสมัย ระบบปัจเจกที่ก่อเกิดรูปเป็นวัตถุทางศิลปะหรือเป็นกายภาพแห่งผลงาน(รูปแบบ)ที่ผ่านประสบการณ์เฉพาะตน เช่น ดังศิลปินที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ล้วนให้อิทธิพลในบริบทช่องทางต่างๆที่โน้มนำมาสู่ความสัมฤทธิ์ของการวิจัยและสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

เดเมียน เฮิร์ส (Damien Hirst) ศิลปินร่วมสมัยชาวอังกฤษที่มีความโดดเด่นที่สุดคนหนึ่งในยุคนี้ หนึ่งในสมาชิกของกลุ่ม Young British Artists (หรือ YBAs) ศิลปินได้กล่าวว่ความตายคือ สิ่งที่มีอาจจับต้องได้ในจิตใจของผู้ที่ยังมีชีวิต ที่หยิบเอาซากศพของฉลามเลือดขนาดยักษ์มาลอยคอกแยกแขวนอยู่ในแท่งกระจกใสใส่ฟอร์มาลินกลายเป็นที่ตื่นตะลึง แก่ผู้ชมงานและเขย่าวางการศิลปะจนสะเทือน เดเมียน เฮิร์ส ใช้ความตายเป็นประเด็นหลักในผลงานของเขาตลอดมา ด้วยการใช้ศพ(สัตว์)จริงๆ แสดงในหอศิลป์ และปล่อยให้ผู้ชมเผชิญหน้ากับสัจธรรมแห่งความตายอย่างไร้ความปราณี ผลงานศิลปะแห่งความตาย หรือที่เรียกขานกันในชื่อ *Memento Mori* ของเขานี้มีราคาค่างวดพุ่งทะลุเพดานจนน่าขน ราวกับว่าจะเป็นการเน้นย้ำถึงสิ่งที่เงินจำนวนเท่าไรไม่สามารถซื้อหาได้ นั่นคือการหลีกเลี่ยงจากความตายนั่นเอง *Memento Mori* ดังภาษาละตินที่ว่า “จำเอาไว้ว่า คุณต้องตาย” หรือปรัชญาการเจริญมรณานุสติของตะวันตกซึ่งมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแนวทางปรัชญาของพุทธศาสนาที่ว่า “ความตาย” เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงช่วงหนึ่งของกระแสชีวิตที่หมุนเวียนอยู่ในสังสารวัฏ การตายแล้วเกิดจะยังคงดำเนินต่อไปตราบเท่าที่เหตุปัจจัยคือ กิเลสยังไม่ถูกทำลาย เมื่อใดหากมนุษย์ สามารถ กำจัดกิเลสอันเป็นเหตุปัจจัยของการเวียนว่ายในสังสารวัฏได้ เมื่อนั้นการเวียนว่าย ตายเกิดจึงจะสิ้นสุดลง ในอีกแง่มุมหนึ่งพุทธศาสนาได้ใช้ประโยชน์จากความตายโดยวิธีที่เรียกว่า “มรณสติ” กล่าวคือพุทธศาสนาถือว่าการเจริญมรณสติหรือการมีสติระลึกถึงความตายอยู่เสมอ เฉาก เช่นผลงานของศิลปินซึ่งทำหน้าที่เป็นเหมือนสารแห่งการระลึกถึงความตายที่ส่งไปถึงคนดู (ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์, 2018)

- ภาพที่ 5** ผลงานของเดเมียน เฮิร์สต์ (Damien Hirst)
 เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2563, เข้าถึงได้จาก <http://damienhirst.com>
- ชื่อผลงาน The Physical Impossibility of Death in the Mind of Someone Living
- เทคนิค Glass, Painted steel, Silicone, Monofilament, Shark and Formaldehyde solution.
- ขนาด 217 x 542 x 180 cm
- ปีที่สร้าง ค.ศ. 1991

- ภาพที่ 6** ผลงานของเดเมียน เฮิร์ส (Damien Hirst)
 เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2563, เข้าถึงได้จาก <http://damienhirst.com>
- ชื่อผลงาน Saint Sebastian, Exquisite Pain
- เทคนิค Glass, Painted stainless steel, Silicone, Arrows, Crossbow bolts, Stainless steel cable and clamps, Stainless steel carabiner, Bullock and Formaldehyde solution.
- ขนาด 321.6 x 155.8 x 155.8 cm
- ปีที่สร้าง ค.ศ. 2007

คามิน เลิศชัยประเสริฐ (Kamin Lertchaiprasert) ศิลปินชาวไทยที่จบการศึกษาจากภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้กล่าวไว้ว่า เราทุกคนรู้อยู่แล้วว่าความตายเป็นสิ่งที่เราไม่อาจหลีกเลี่ยงได้และเราก็รู้กันอยู่แล้วว่าเราไม่สามารถที่จะนำพาอะไรติดตัวไปได้เลย ไม่ว่าจะเป็นเงินทอง ชื่อเสียงเกียรติยศ ฯลฯ หากแต่ในสังคมปัจจุบันยังมีผู้คนอีกเป็นจำนวนมากที่ดำรงชีวิตอยู่เพื่อ “สิ่ง” เหล่านี้ ความตายเกิดขึ้นตลอดเวลาโดยที่ไม่มีใครรู้ว่า วันพรุ่งนี้หรือชาติหน้า สิ่งไหนจะมาก่อนกัน ทุกขณะปัจจุบันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เราไม่เคยใส่ใจและสังเกตเห็นมัน จนกว่าเราจะพบกับการสูญเสียที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมกับคนหรือสิ่งที่เรารักเราถึงจะเข้าใจ แต่เมื่อเวลานั้นมาถึงบางครั้งมันก็เป็นการยากที่จะยอมรับและทำใจกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ทั้งๆที่มันเป็นสิ่งธรรมดาที่จะต้องเกิดขึ้นกับทุกคน

คามิน เลิศชัยประเสริฐ เรียนรู้และทำความเข้าใจกับสภาวะของการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นทุกวัน ทุกขณะด้วยวิธีการเฝ้าสังเกตประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และนำเรื่องราวมาพิจารณาคล้ายกับการพิจารณาปริศนาธรรม ถึงเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ รวมถึงการแสดงทัศนคติแบบฉับพลันเกี่ยวกับข้อความธรรมะที่ได้รับในแต่ละวันเปรียบได้กับวิธีการถามตอบแบบฉับพลัน(Mondo) เป็นการกระตุ้นเตือนจิตใต้สำนึกและใช้ความรู้สึกจากประสบการณ์ที่สะสมมาในการตอบคำถามแทนการใช้ความคิดหาเหตุผล จากนั้นจึงแสดงทัศนคติลงไปบนผลงานวาดเส้นและหัวกะโหลกพลาสติกเกือบทุกวัน การกระทำเช่นนี้เปรียบเป็นเสมือนการทำสมาธิและวิปัสสนา เพื่อให้เกิดการตระหนักรู้ถึงแก่นของความหมายที่มีอยู่เบื้องหลังถ้อยคำและประสบการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงเป็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการมองโลกภายนอกให้ตรงตามความเป็นจริงว่า ทุกสิ่ง ทุกขณะ ทุกสภาวะเปลี่ยนแปลง มีการเกิดและดับตลอดเวลา(อนิจจัง) การเกิดดับที่เกิดขึ้นนี้ เกิดขึ้นเร็วมาก จนเราไม่สามารถสังเกตได้ด้วยสายตาในสภาวะปกติของสิ่งที่มีอยู่ในความไม่มีอยู่ และในความไม่มีอยู่ มันก็มีอยู่ ปัจจุบันขณะเป็นทั้งสิ่งที่มีและไม่มีอยู่ในเวลาเดียวกัน เป็นประตูลู่สู่อดีและอนาคต นั่นคือสภาวะ “ก่อนเกิดและหลังตาย” (คามิน เลิศชัยประเสริฐ, 2014)

- ภาพที่ 7** ผลงานของคามิน เลิศชัยประเสริฐ (Kamin Lertchaiprasert)
 เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2563, เข้าถึงได้จาก <https://gallerynumthong.com>
- ชื่อผลงาน Before Birth, After Death (plastic skull)
- เทคนิค Permanent pen, Screw and Recycled plastic bottles.
- ขนาด 225 x 285 x 340 cm
- ขนาดต่อชิ้น 14 x 16 x 22 cm (1089 ชิ้น)
- ปีที่สร้าง ค.ศ. 2008 - 2014

สรุปผลที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์บริบทต่างๆ และได้วิเคราะห์ตีความข้อมูลด้วยวิธีการอนุมานและความรู้สึก เพื่อสังเคราะห์สรุปประเด็นสาระข้อมูลแห่งคุณค่าทางทัศนศิลป์ที่เอื้ออำนวยประโยชน์ทั้งต่อการสร้างสรรค์และเอกสารประกอบวิทยานิพนธ์หัวข้อ " วัตถุประสงค์แห่งความประมาท" ซึ่งมีแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ตรงของคนใกล้ตัว หรือเนื่องด้วยเพราะบริบทสภาพแวดล้อมที่ยังคงปรากฏภาพเหตุการณ์คล้ายเดิมแบบซ้ำๆ(อุบัติเหตุ) ผนวกกับการค้นคว้าข้อมูลที่สอดคล้องกับประเด็นเรื่องราวความทรงจำต่างๆ เช่น ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากข่าวสารและประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งหลักกรรมะข้อพุทธปรัชญาที่โน้มนำไปสู่การก่อรูปเป็นกายภาพของวัตถุประสงค์จากความประมาท อันเป็นเสมือนภาพแทนของจินตภาพเรื่องราวในจินตนาการที่ให้ความหมายทางนามธรรมเชื่อมโยงกับความรู้สึก โดยนัยเหล่านี้จึงเป็นการสื่อสารประเด็นสาระธรรมแห่งข้อพุทธปรัชญาหลักกรรมะผ่านรูปแบบเชิงสัญลักษณ์หรือกายภาพแห่งภาพปริศนาธรรมในบริบทศิลปะร่วมสมัยนั่นเอง

กล่าวคือ ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ชุดวิทยานิพนธ์ได้รับแรงบันดาลใจเชิงอิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมจากลัทธิศิลปะสังคมนิยมผสมผสานศิลปะเหนือจริง รวมไปถึงอิทธิพลด้านรูปแบบด้วยซึ่งหลักความคิดจากศิลปินเชิงกรณีศึกษาข้างต้น โดยเฉพาะในประเด็นการใช้ปรัชญาที่แฝงอยู่ในตัวผลงานอันสื่อเนื้อหาความหมายและความรู้สึกในแบบนามธรรม ผนวกกับอิทธิพลและแนวคิดจากทฤษฎีต่างๆซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ รวมถึงด้านเทคนิควิธีการที่เจตนาเลือกใช้เทคนิคภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหม ด้วยเพราะเป็นวิธีการที่สามารถถ่ายทอด “วัตถุประสงค์ศิลปะ” หรือรูปแบบที่สื่อแสดงออกได้ใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์ทางศิลปะ(ภาพถ่าย)มากที่สุด โดยนัยนี้คือการอาศัยใช้ศักยภาพของภาพถ่าย(ต้นแบบข้อมูล)มาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างแม่พิมพ์หรือการเพื่อสร้างรายละเอียดผลงานที่สามารถพิมพ์ทับซ้อนกันได้หลายครั้งรวมถึงให้ค่าน้ำหนักของ แสงเงา รูปทรง และพื้นผิว ซึ่งนัยนี้ย่อมคือการสื่อสารสาระด้วยภาษาภาพ แห่งเนื้อหาความหมายทางนามธรรมที่ตรงตามเจตนาของแนวความคิดคือ การสื่อประเด็นทางศิลปะผ่านวัตถุประสงค์แห่งศิลปะในเชิงอัตลักษณ์ อันเป็นอัตลักษณ์ในแบบของตนเอง

อนึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์ตีความข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เชิงอิทธิพลในบริบทต่างๆด้วยวิธีการอนุมานและความรู้สึก อันเป็นข้อมูลที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับองค์ความรู้และเอื้ออำนวยต่อสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์รวมถึงข้อมูลจากประสบการณ์ตรงซึ่งนำมาสัมพันธ์กับเจตนาของแนวความคิดและแสดงออกผ่านกระบวนการทางทัศนศิลป์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ เทคนิคภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหม ที่อาศัยใช้ศักยภาพของภาพถ่ายเป็นส่วนร่วมเชิงเครื่องมือที่สำคัญให้โน้มนำไปสู่ความสัมฤทธิ์แห่งศิลปะร่วมสมัยเชิงบูรณาการณข้ามสื่อ-ศาสตร์

เป็นสหศาสตร์ที่ประกอบด้วยสื่อศิลปะภาพพิมพ์ สื่อศิลปะภาพถ่าย กอปรทั้งพุทธปรัชญา พุทธศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น ที่ผสมผสานก่อรูปเป็นผลงานบริบทแห่งศิลปะร่วมสมัย โดยนัยจากสาระประเด็นซึ่งให้ความหมายทางนามธรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากความทุกข์ของชีวิตตนเองจนโน้มนำไปสู่การใคร่ครวญหรือสำรวจพิจารณาโดยใช้สติปัญญาเป็นเครื่องมือหรือใช้ “ธรรมะ” เป็นประทีปนำทางในการดำเนินชีวิต ด้วยความเข้าใจสัจธรรมแห่งความทุกข์ของชีวิต ซึ่งนัยนี้ยังเป็นวิถึหนทางที่โน้มนำไปสู่การน้อมนำเอาข้อพุทธปรัชญาหลักธรรมะ “พระธรรม” คำสอนทางพระพุทธศาสนามาใช้เป็นหลักคิดและหลักประพฤติปฏิบัติอันเป็นลักษณะแห่งการใช้ธรรมะที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับชีวิตหรือเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจกับชีวิตและความทุกข์ อันเป็นนิยามแห่งอนุสติที่ว่า “การที่เราดำเนินชีวิตด้วยความประมาทโดยปราศจากการใช้สติปัญญาไตร่ตรองก่อนที่จักลงมือกระทำ(งาน หน้าที่)นั้นล้วนเป็นต้นเหตุของความทุกข์” ทั้งสิ้น

บทที่ 3

ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์

ความหมายของของศิลปะตามที่คณะของนักปรัชญาที่ว่า ศิลปะและความฝันล้วนเป็นการแสดงออกของความปรารถนาที่ถูกเก็บไว้ในจิตไร้สำนึก ความปรารถนาบางอย่างเราไม่สามารถจะทำให้สมหวังได้ในความเป็นจริง เพราะอาจขัดต่อระเบียบประเพณี มนุษย์จึงหาวิถีทางออกด้วยการแสดงออกในความฝันและในผลงานศิลปะ เป็นการแสดงออกที่แฝงอยู่ในเหตุการณ์หรือรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ ไม่ใช่แสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ศิลปินใช้ความปรารถนาที่ซ่อนเร้นของเขาสร้างความคิดฝันและจินตนาการที่น่าตื่นตาตื่นใจ แล้วแปลความหมายออกมาเป็นผลงานศิลปะ “ทัศนะ” ที่ว่า ศิลปะคือความสมปรารถนาหรือความฝันนี้เป็นของ ซิกมุนด์ ฟรอยด์ นักจิตวิทยาชาวออสเตรีย

การแสดงออกของความฝันและจิตไร้สำนึกนี้ เป็นความพยายามที่จะแสดงโลกภายในของจิตออกมาในรูปของโลกรภายนอก โดยปราศจากการควบคุมด้วยเหตุผล ศิลปินอาจแสดงรูปคน สิ่งของ หรือเหตุการณ์ในลักษณะที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริงทัวๆไป (ชลูต นิมเสมอ, 2559)

อนึ่งผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาซึ่งมีแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ตรงของคนใกล้ตัว หรือเนื่องด้วยเพราะบริบทสภาพแวดล้อมที่ยังคงปรากฏเหตุการณ์คล้ายคลึงแบบเดิมซ้ำๆ ทว่าส่งผลต่อความรู้สึกสะเทือนใจสะเทือนอารมณ์ภายในจิตใจ ประเด็นสาระโดยนัยนี้นำมาวิเคราะห์ตีความ และแสดงออกในรูปแบบวัตถุทางศิลปะให้ปรากฏเป็นรูปลักษณะของสภาพวัตถุพยาน ซึ่งมีบริบทขั้นตอนและกระบวนการที่ประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าข้อมูลกระบวนการเทคนิคในการสร้างสรรค์และการวิเคราะห์องค์ประกอบทางทัศนธาตุของผลงาน ดังนี้

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างสรรค์

กล่าวคือในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อนำไปสู่การสร้างสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ที่เริ่มจากการสำรวจพิจารณาเรื่องราวเนื้อหา(ความหมายความคิด) อารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการ เพื่อถ่ายทอดเป็นรูปสัญลักษณ์ "วัตถุพยาน" ในบริบทแห่งศิลปะร่วมสมัย ซึ่งในการดำเนินงานวิจัยและสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์นี้ยังต้องผนวกกับการค้นคว้าข้อมูลจากภาคสนาม รวมไปถึงข่าวสารในชีวิตประจำวันที่ยังคงมีให้เห็นจนกลายเป็นภาพและข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆที่คุ้นชินตา แต่ทว่าสำหรับข้าพเจ้าเป็นภาพที่ส่งผลต่อความรู้สึกภายในจิตใจ ซึ่งนั่นเหล่านี้ได้ถูกกลั่นกรองจากความคิด ความรู้สึกสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทั้งสิ้น ดังนั้นการหาข้อมูลในการสร้างภาพร่างต้นแบบจากหนังสือ รวมทั้งวัตถุพยานเชิงสภาพในสถานที่เกิดเหตุล้วนเป็นข้อมูลทางสัญลักษณ์ก่อนถ่ายทอดสู่ “วัตถุทางศิลปะ” ด้วยผลลัพธ์แห่งความสัมฤทธิ์ของกระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหมผลงานชุดวิทยานิพนธ์

วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์

ในการสร้างสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ด้วยเจตนาต้องการสื่อสารผ่านภาษาแห่งทัศนศิลป์ หรือด้วยภาษาแห่งจิตใจในอีกนัยหนึ่งคือ ภาษาของอารมณ์ความรู้สึกที่ให้ความหมายทางนามธรรม อันก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ซึ่งเป็นความสัมฤทธิ์แห่งภาษาของศิลปะหรือทัศนธาตุๆให้กลายเป็นเอกภาพทางสุนทรีย์ภาพของวัตถุทางศิลปะเชิงอับลักษณ์ "สภาพวัตถุพยาน" อันเป็นสัญลักษณ์ทางเนื้อหา โดยนัยนี้อาศัยกระบวนการทางทัศนศิลป์ ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ เทคนิคภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหม ซึ่งเป็นกลวิธีของสร้างแม่พิมพ์ด้วยการถ่ายโอนแบบฉายแสงลงบนแม่พิมพ์(บล็อก) ในบริบทรูปแบบและขนาดต่างๆที่สามารถสร้างค่าน้ำหนักแสงและเงา ด้วยการทับซ้อนกันของสีเม็ดสกรีน (Halftone Dot) ของวัตถุในผลงานให้ก่อเกิดเป็นมวลรูปหรือปริมาตร ซึ่งมีกระบวนการคล้ายคลึงกับการสร้างภาพจากภาพถ่ายที่สร้างมิติลงตาบนระนาบสองมิติของพื้นภาพ อันเป็นสภาพวัตถุเชิงกายภาพของผลงาน หรือรูปแทนของสัญลักษณ์ทางเนื้อหานั้นเอง ซึ่งนัยดังกล่าวสามารถลำดับออกเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสร้างภาพร่างต้นแบบ (Sketch)

ในการสำรวจพิจารณาเลือกลักษณะกายภาพของวัตถุพยาน จากสภาพแวดล้อมที่เกิดเหตุการณ์ ข่าวสารในชีวิตประจำวันและลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้เป็นสื่อ "ข้อมูล" สนามโดยอาศัยใช้วิธีการถ่ายบันทึกภาพเป็นภาพถ่าย โดยสถานที่สำรวจ เลือกเป็นคลังเก็บซากของกลางจังหวัดนครปฐม เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปตีความวิเคราะห์ด้วยวิจารณญาณและความรู้สึกและใช้เป็นข้อมูลต้นแบบที่สื่อถึงเนื้อหาทางสัญลักษณ์ในการแสดงออกด้วยขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ

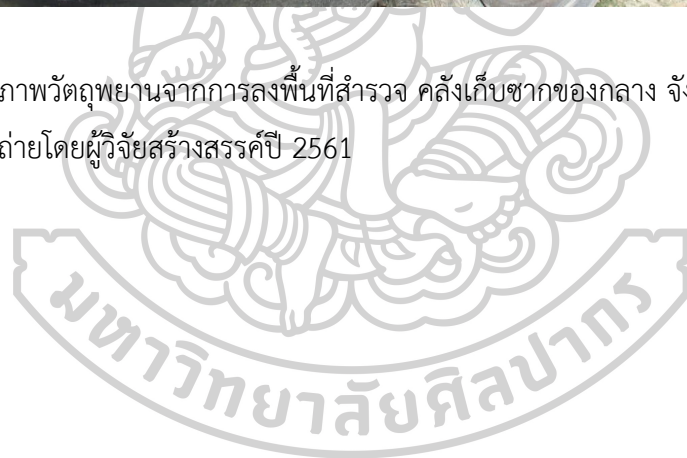
ภาพที่ 8 ภาพวัตถุพยานจากการลงพื้นที่สำรวจ คลังเก็บซากของกลาง จังหวัดนครปฐม
ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์ปี 2561

ภาพที่ 9 ภาพวัตถุพยานจากการลงพื้นที่สำรวจ คลังเก็บซากของกลาง จังหวัดนครปฐม
ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์ปี 2561

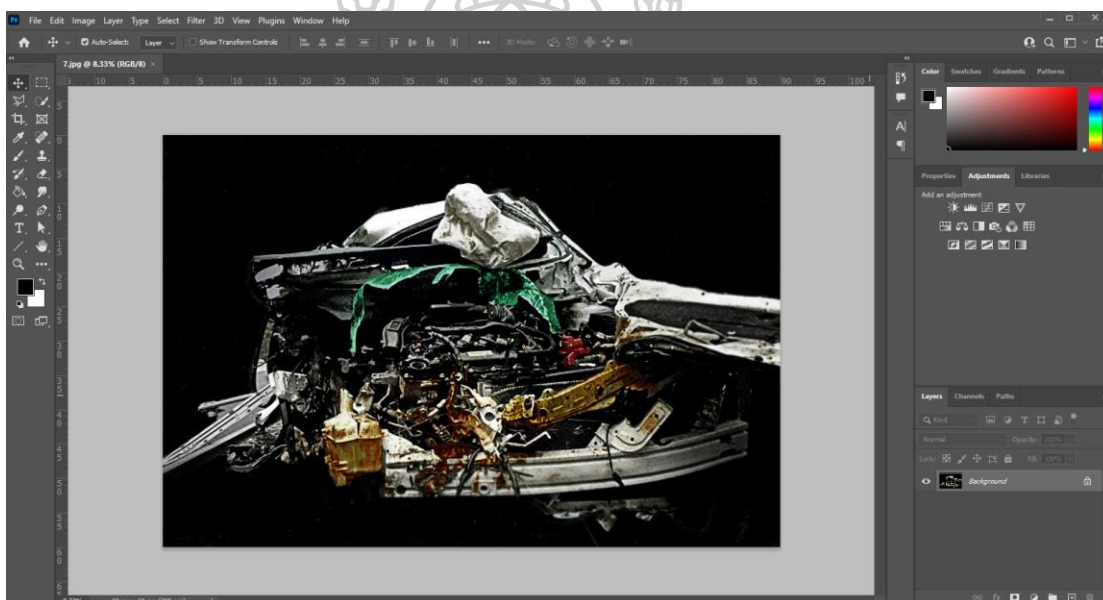

ภาพที่ 10 ภาพวัตถุพยานจากการลงพื้นที่สำรวจ คลังเก็บซากของกลาง จังหวัดนครปฐม
ถ่ายโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์ปี 2561

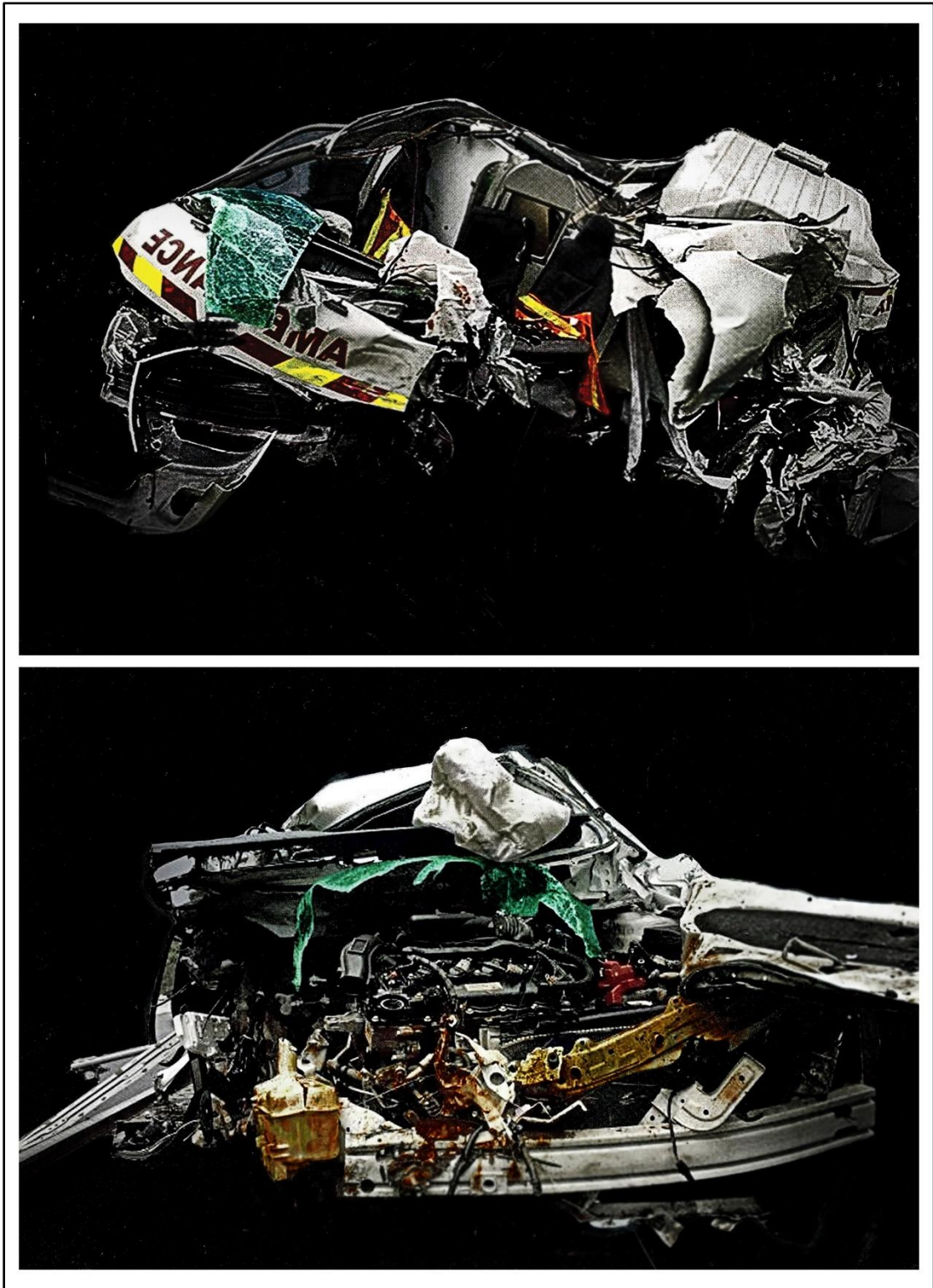

ขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบ(Sketch)

ในขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบลำดับแรกต้องนำภาพถ่ายข้อมูลในบริษัทต่างๆที่ได้จากการสำรวจมาพิจารณาตีความวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นภาพร่างของผลงาน โดยอาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือสำคัญในการใช้ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Adobe Photoshop ซึ่งได้ตัดต่อลดทอนรูปทรง และจัดองค์ประกอบแห่งภาษาทางทัศนศิลป์(ภาพ)ขึ้นมาใหม่ โดยกำหนดค่าน้ำหนักแสงและเงา จุดเด่น จุดรอง เพื่อให้กลายเป็นรูปแทนเชิงสัญลักษณ์ทางเนื้อหาที่สอดคล้องตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์รวมถึงเจตนาของแนวความคิดด้วย ก่อนที่จะนำเข้าสู่กระบวนการขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์

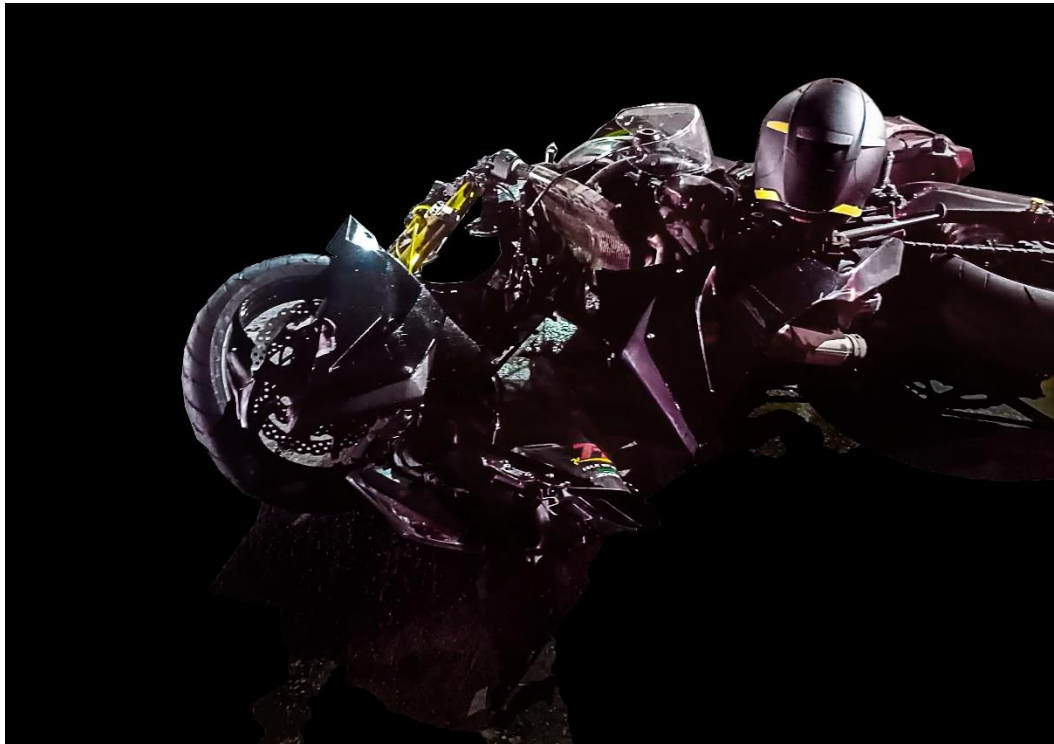
ภาพที่ 11 การสร้างภาพร่างต้นแบบโดยการจัดวางองค์ประกอบของภาพและค่าน้ำหนักภาพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ภาพที่ 12 ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดวิทยานิพนธ์ที่สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ภาพที่ 13 ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดวิทยานิพนธ์ที่สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ภาพที่ 14 ภาพร่างต้นแบบผลงานชุดวิทยานิพนธ์ที่สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์

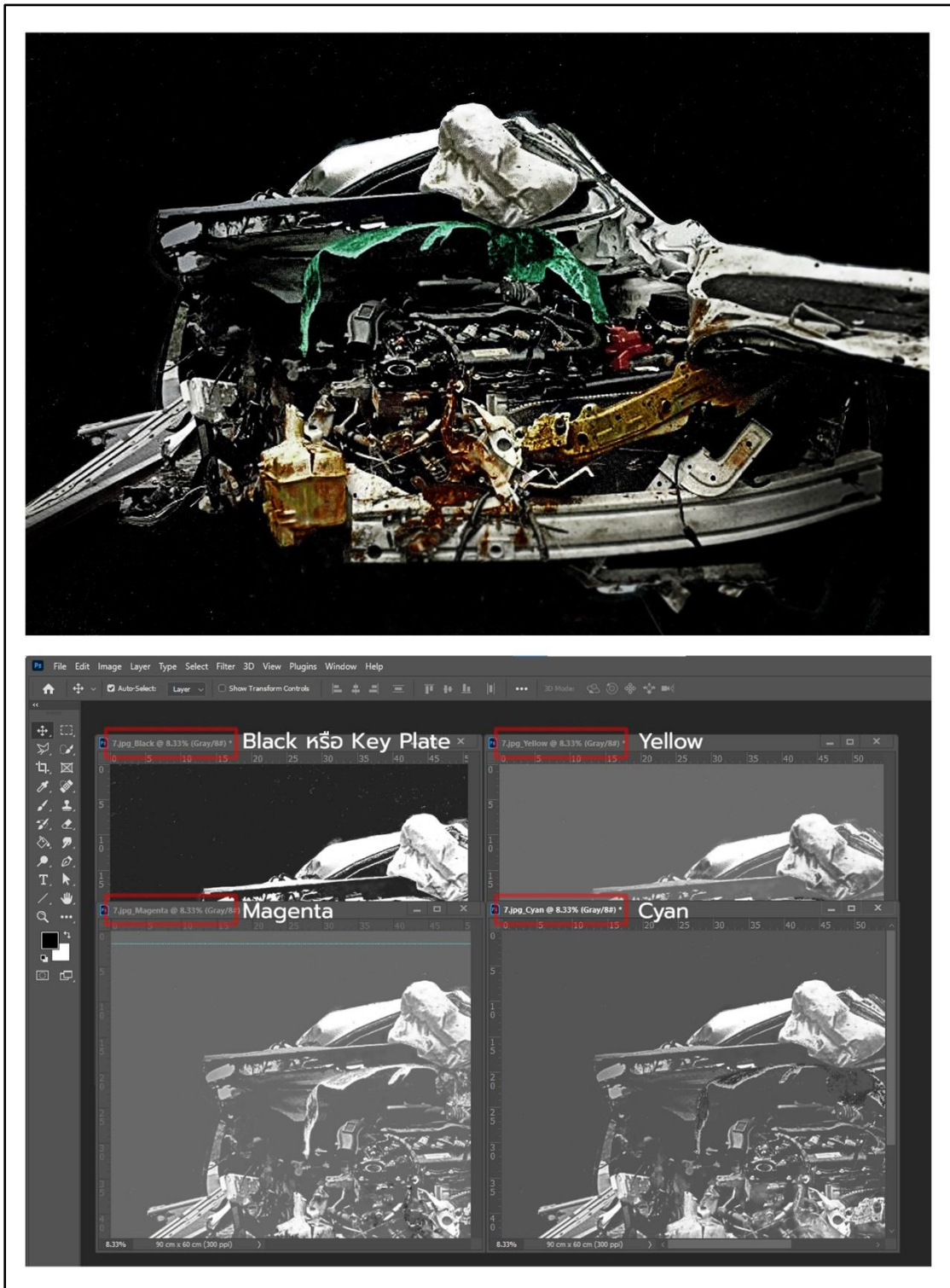

วิธีการและขั้นตอนในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าเจตนาเลือกใช้กระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ลายฉลุ (Stencil Printing Process) หรือเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Photographic Silkscreen) ที่ผสมผสานกับการอาศัยใช้ศักยภาพของภาพถ่ายหรือนิยามเรียกว่า Photo Silkscreen เป็นงานภาพพิมพ์แบบ 4 สี CMYK ด้วยเพราะเป็นเทคนิควิธีการที่มีความถนัดและชำนาญผนวกกับมีความอิสระในการกำหนดขนาดของผลงาน รวมไปถึงมีขั้นตอนกระบวนการที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน และสามารถแสดงศักยภาพของภาพถ่ายต้นแบบได้อย่างดี หรือเหมือนกับภาพถ่ายเป็นเทคนิควิธีการที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับเรื่องราวเนื้อหา แนวความคิดและรูปแบบของผลงานที่ให้สัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์สร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพของรูปแบบซึ่งความเหมือนจริงในแบบอปลักษณ์ให้ก่อเกิดเป็นวัตถุทางศิลปะที่สื่อความหมายทางนามธรรมเด่นชัดมากยิ่งขึ้น ซึ่งการพิมพ์ภาพพิมพ์วิธีการดังกล่าวสามารถลำดับรายละเอียดเป็นขั้นตอนกระบวนการในบริบทต่างๆได้ดังนี้

ขั้นตอนการแยกสีภาพต้นแบบด้วยกระบวนการคอมพิวเตอร์

การใช้โปรแกรม Adobe Photoshop สร้างเม็ดสกรีนสำหรับงานพิมพ์ในระบบ 4 สี ในที่นี้จะกล่าวถึงการสร้างเม็ดสกรีนสำหรับงานพิมพ์สกรีน (Screen Printing) ในระบบสี่สี ซึ่งก่อนอื่นต้องทำการแยกสีจากไฟล์ภาพสี 1 ภาพ ให้เป็นไฟล์ขาวดำ 4 ภาพ สำหรับการทำฟิล์ม 4 สี เสียก่อน โดยนัยของขั้นตอนดังกล่าวที่ต้องเริ่มจากเปิดไฟล์รูปภาพต้นแบบผลงานที่ทำการตกแต่งและปรับขนาดไว้พร้อมแล้ว จากนั้นต้องทำการเปลี่ยนระบบสีให้เป็นระบบ CMYK ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ในการพิมพ์สี่สีเสียก่อน โดยเลือกเมนู Image > Mode > CMYK Color จากนั้นให้ไปที่ Channels Palette เพื่อทำการ Split Channels (ถ้าไม่ปรากฏให้เลือกเมนู Windows > Channels) จะเห็นว่าระบบสีแบบ CMYK เป็นระบบสีที่มี 4 ชาแนลสี ได้แก่ Cyan Magenta Yellow และ Black

ภาพที่ 15 การแยก Channels สี 4 สี ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

จากนั้นให้เลือกเมนู Image > Mode > Bitmap จะปรากฏ Dialog Box ชื่อ Bitmap ขึ้นมา ในหัวข้อ Resolution ช่อง Output ให้กำหนดตัวเลขลงไป ไม่ควรต่ำกว่า 300 pixels/inch โดยนัยนี้ ควรเลือกให้เหมาะสมกับเครื่องปริ้นแผ่นฟิล์ม และต่อมาจะปรากฏ Dialog Box ชื่อ Halftone Screen ในช่อง Frequency เป็นการกำหนดความถี่ของเม็ดสกรีน ข้อควรสังเกตคือถ้าตัวเลขสูงเม็ดสกรีนจะเล็กและละเอียดมาก ในตัวอย่างกำหนดเป็น 30 Line/inch (จะกำหนดตัวเลขนี้อย่างไร ขึ้นอยู่กับความต้องการ ถ้าตัวเลขสูงเม็ดสกรีนก็จะเล็กละเอียดมาก แต่ควรคำนึงถึงความละเอียดของผ้าบล็อกและความสามารถในการถ่ายแสงอัดบล็อก) ที่ช่อง Angle เป็นการกำหนดองศาของเม็ดสกรีน ให้ดูว่าไฟล์ที่กำลังทำอยู่นั้นเป็นไฟล์สีอะไรเพราะต้องกำหนดให้แตกต่างกันในแต่ละสี ได้แก่

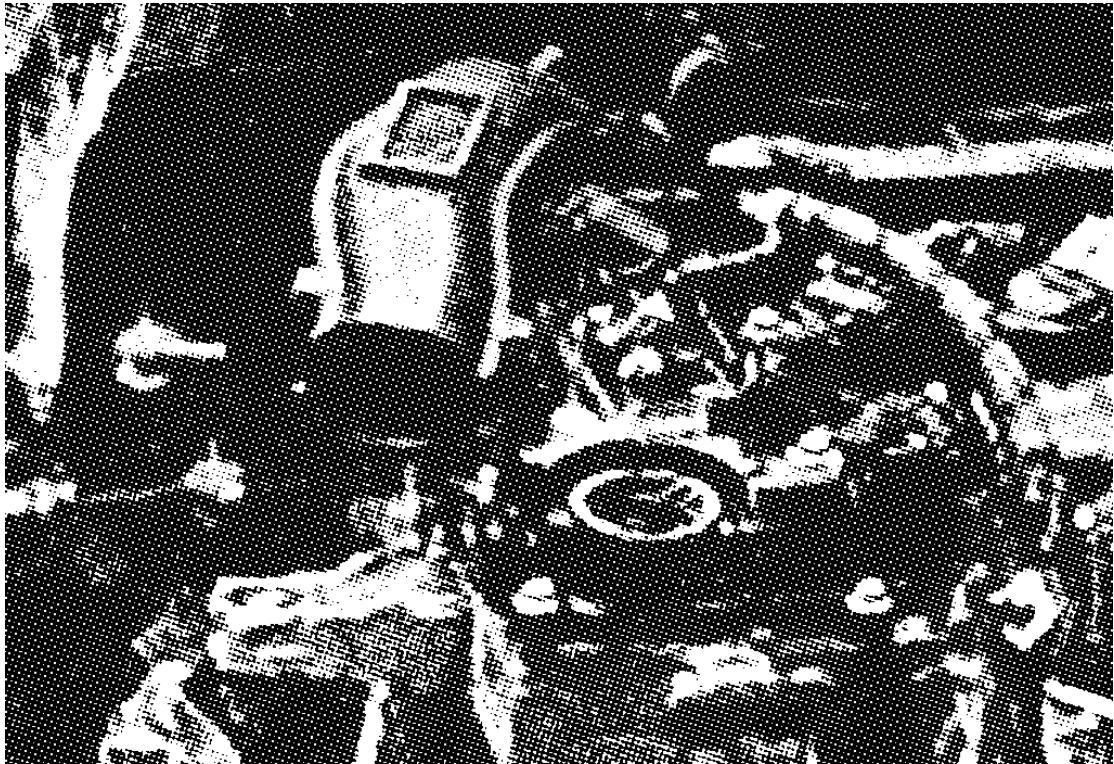
Cyan = 150

Magenta = 75

Yellow = 90

Black = 45

ที่ช่อง Shape กำหนดรูปร่างของเม็ดสกรีน สำหรับงานพิมพ์สกรีนที่ดีข้อควรแนะนำคือควรให้ใช้แบบ Ellipse เป็นรูปร่างวงรี แต่ถ้าชอบแบบวงกลมซึ่งอาจเลือก Round ก็ได้ เสร็จแล้วกด OK แล้ว Save ไฟล์ของผลงาน ผลที่ได้คือ ภาพขาวดำแบบ Bitmap ที่มีเม็ดสกรีนพร้อมที่จะนำไปปริ้นท์เพื่อทำฟิล์มสำหรับทำบล็อกสกรีน จากนั้นจึงทำขั้นตอนดังที่กล่าวมาซ้ำกับไฟล์ภาพที่เหลือ

ภาพที่ 16 ภาพแสดงตัวอย่างเม็ดสกรีนที่สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Adobe Photoshop

องค์ประกอบของการสร้างสรรค์

การสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะมีองค์ประกอบที่สามารถรับรู้ด้วยการมองเห็นเป็นหลักในอีกนัยหนึ่งคือ การสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพที่ประกอบไปด้วยทัศนธาตุต่าง ๆ ทางศิลปะ ก่อให้เกิดความงามที่เป็นสุนทรียะเพื่อบอกเล่าเรื่องราวเนื้อหาทางนามธรรมของ “วัตถุพยานแห่งความประมาท” ซึ่งอยู่ภายใต้การสร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen) โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

รูปทรง (Form)

จุดของสีทั้ง 4 สี เมื่อนำมาทับซ้อนกันผ่านกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ตะแกรงไหมจะก่อรูปเกิดเป็นรูปทรงที่มีต้นแบบมาจากภาพถ่ายที่สื่อสารเรื่องราวเนื้อหา โดยนัยแห่งลักษณะรูปลักษณะของรูปทรงที่แสดงความหมายในผลงานชุดวิทยานิพนธ์ล้วนแต่เป็นการทำลายรูปทรงแห่งสัจฐานเดิมของวัตถุ(ยานพาหนะ)จากแรงปะทะจนเสียรูปอันเป็นเสมือนภาษาของอารมณ์ความรู้สึกหรือภาษาของจิตใจที่มุ่งเน้นเจตนาเพื่อสร้างการรับรู้ความหมายทางนามธรรมแห่งข้อพุทธปรัชญา “สติ”

สีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere)

การสร้างบรรยากาศภายในผลงานที่เอื้อต่อความเป็นเอกภาพของเรื่องราวและสุนทรียภาพของอารมณ์ความรู้สึกได้ชัดเจนมากขึ้น จะเห็นได้ว่าโทนสีและบรรยากาศภายในผลงานมีสีจากดั้งเดิมจากวัตถุต้นแบบกับบรรยากาศของพื้นที่สีดำที่ให้ความรู้สึกที่หยุดนิ่งและสงบ โนม่น้ำความรู้สึกถึงการรับรู้สติมากขึ้นด้วย

ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์

ขั้นตอนการผสมกาวอัดและปาดกาวอัดลงแม่พิมพ์หรือบล็อกสกรีนกล่าวได้คือกาวอัดที่ใช้ในกระบวนการทำแม่พิมพ์ สำหรับในเมืองไทยนั้น มีเป็นจำนวนมากหลายประเภท เพื่อรองรับความหลากหลายในการทำงานรูปแบบต่างๆ กาวอัดถือเป็นสื่อที่มีความสำคัญมากในกระบวนการทำแม่พิมพ์ และในที่นี่จะขอยกตัวอย่างกาวอัดอันเป็นที่นิยมในการทำงานศิลปะ และมักใช้เพื่อเป็นสื่อการสอนในสถานศึกษาซึ่ง มีอยู่ 2 ประเภท คือ กาวอัดสีชมพูและ กาวอัดสีฟ้า ด้วยคุณสมบัติที่สามารถล้างออกได้ง่าย และสามารถฉายแสงบนแม่พิมพ์ซ้ำลงไปใหม่ได้ซึ่งสะดวกและประหยัดในการใช้งาน จากนั้นเทกาวอัดลงในรางปาดกาวอัดในปริมาณที่ได้สัดส่วนกับแม่พิมพ์สกรีนหรือบล็อกสกรีน นำกาวอัดปาดลงบนแม่พิมพ์หรือบล็อกสกรีนทั้ง 2 ด้าน (หน้า-หลัง) โดยปาดให้ทั้งสองหน้าครอบคลุมพื้นที่เดียวกันบนผ้าสกรีน (ข้อแนะนำ ควรปาดด้วยความเร็วที่สม่ำเสมอจากล่างขึ้นบน เพื่อให้กาวอัดติดบนแม่พิมพ์หรือบล็อกสกรีนในปริมาณความหนาที่เท่ากัน) ใช้รางปาดเก็บคราบกาวอัดที่ค้างอยู่บนผ้าสกรีนให้เรียบร้อย แม่พิมพ์หรือบล็อกสกรีนที่ถูกปาดกาวอัดทั้ง 2 ด้านอย่างเรียบร้อยพร้อมจะนำไปตากในที่อับแสง หรืออบให้แห้งเพื่อเตรียมฉายแสงในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนการฉายแสง

สามารถทำได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น การฉายแสงด้วยแสงแดด หรือการฉายแสงด้วยตู้ไฟ ซึ่งตู้ไฟที่ใช้ฉายแสงในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ทั้งตู้แบบหลอดไฟนีออนและแบบที่เป็นตู้สปอร์ตไลท์ โดยทั้ง 2 แบบ จะใช้เวลาในการฉายแสงแตกต่างกัน โดยที่ตู้สปอร์ตไลท์จะใช้น้อยกว่าในการฉายแสง จากนั้นนำแบบและบล็อกสกรีนที่ผ่านการปาดกาวเรียบร้อยแล้วมาวางใส่ตู้ฉายแสง ควรพยายามวางให้แบบอยู่บริเวณกึ่งกลางของแม่พิมพ์หรือบล็อกสกรีนเสมอ เพื่อลดปัญหาในขั้นตอนการพิมพ์ โดยที่หลอด 45 วินาที และฉายแสง 35 วินาที เมื่อสายแสงเรียบร้อยแล้วนำแม่พิมพ์หรือบล็อกล้างโดยทันที ควรล้างน้ำให้ทั่วทั้งสองฝั่ง(เพื่อหยุดการทำงานของน้ำยาไวแสง) และล้างจนกระทั่งกาวอัดส่วนที่ไม่ถูกแสงผ่านค่อยๆ หลุดออกจากแม่พิมพ์สกรีนทั้งหมด จนปรากฏเป็นลวดลายตามต้นแบบ จากนั้นจึงนำบล็อกไปอบให้แห้ง

ภาพที่ 17 ภาพแสดงขั้นตอนการฉายแสงลงบนแม่พิมพ์หรือบล็อกสกรีน

ขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน

เริ่มต้นด้วยการจัดหน้ากระดาษ (Layout) ใส่ให้พอดีกับเครื่องมือช่วยในการกำกับตำแหน่งของกระดาษ (Registration Mark) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญช่วยในการพิมพ์ด้วยเพราะทำให้ผลงานทุกชิ้นทุกสีถูกต้องตรงกัน และได้คุณภาพเท่ากันในจำนวนพิมพ์ต่อครั้งนั้นๆ (Edition) โดยความนิยมมักใช้กระดาษที่มีความหนากว่าปริมาตรของกระดาษสำหรับพิมพ์ เพื่อให้กระดาษไม่เคลื่อนและมีความแม่นยำในการพิมพ์ ในกระบวนการภาพพิมพ์สกรีนนี้ จะใช้สัญลักษณ์เชิงความหมายด้วยกัน 3 ตำแหน่ง โดยส่วนมากนิยมตัดกระดาษแข็งในขนาด 3 X 5 เซนติเมตร จำนวน 3 ชิ้น และใช้เทปกาวติดยึดกับโต๊ะพิมพ์ผลงานในตำแหน่งมุมซ้ายซ้าย 1 ตำแหน่งและมุมล่างซ้ายอีก 1 ตำแหน่ง รวมทั้งมุมบนซ้ายอีก 1 ตำแหน่ง ที่คล้ายลักษณะตัว L กลับหัว เนื่องจากกระดาษที่ใช้พิมพ์ผลงานในแต่ละแผ่นนั้นอาจมีความยาวไม่เท่ากัน จึงต้องเลือกยึดเพียงมุมกระดาษมุมเดียวเป็นหลักในการพิมพ์ (ข้อแนะนำควรใช้ดินสอดสีเป็นเส้นเล็กๆ ไว้ในส่วนของมุมที่ทำเครื่องหมายเป็นสัญลักษณ์แทนให้ทราบว่าพิมพ์สีลำดับต่อๆ ไปจะต้องเข้ามุมที่เครื่องหมายนี้เสมอ)

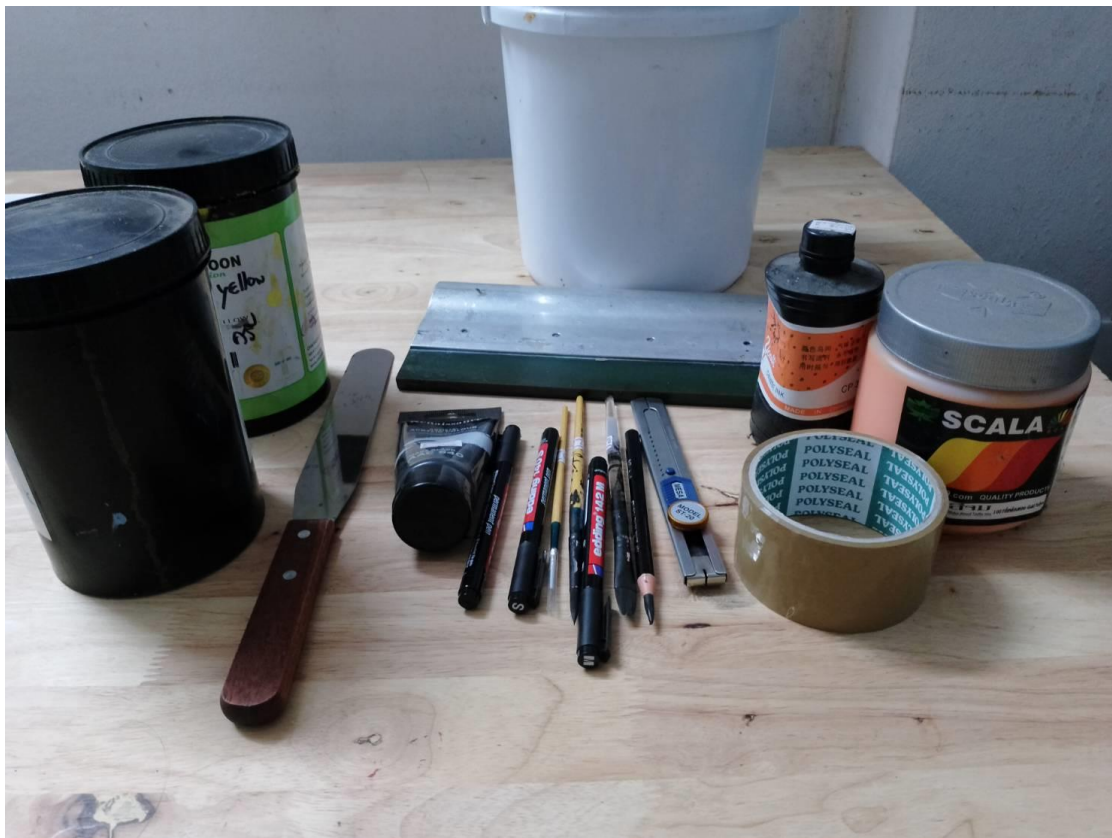

ภาพที่ 18 ภาพแสดงขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน

วัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

- กระดาษไข /ฟิล์ม (Film)
- ดินสอไข (Wax Crayons)
- พู่กัน (Paint Brush)
- สีอะคริลิกสีดำ (Acrylic Color)
- ปากกาเขียนน้ำมันสีดำ (Paint Marker)
- บล็อกสกรีน (Silkscreen Frame)
- ชุดกาวอัดไดโครมฟาสต์ (Dichchrome Fast)
- รางปาดกาวอัด (Manual Coating)
- กระดาษฟาบริอาโน (Fabriano Paper)
- สีใช้น้ำ (Water-Based Color)
- ยางปาดสี (Squeegee for Silkscreen)
- เทปพลาสติก (Tape)
- ตู้ถ่ายบล็อกสกรีน (Tabletop Vacuum Exposure Unit)
- เครื่องฉีดน้ำแรงดัน (Pressure Washer)
- ผงล้างบล็อก/ผงซักฟอก (Screenstrip Powder/Washing Powder)
- เกรียงปาด (Trowel)
- ฟองน้ำ (Sponge)
- ตัวจับยึดบล็อกสกรีน (C Clamp)

ภาพที่ 19 ภาพแสดงวัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

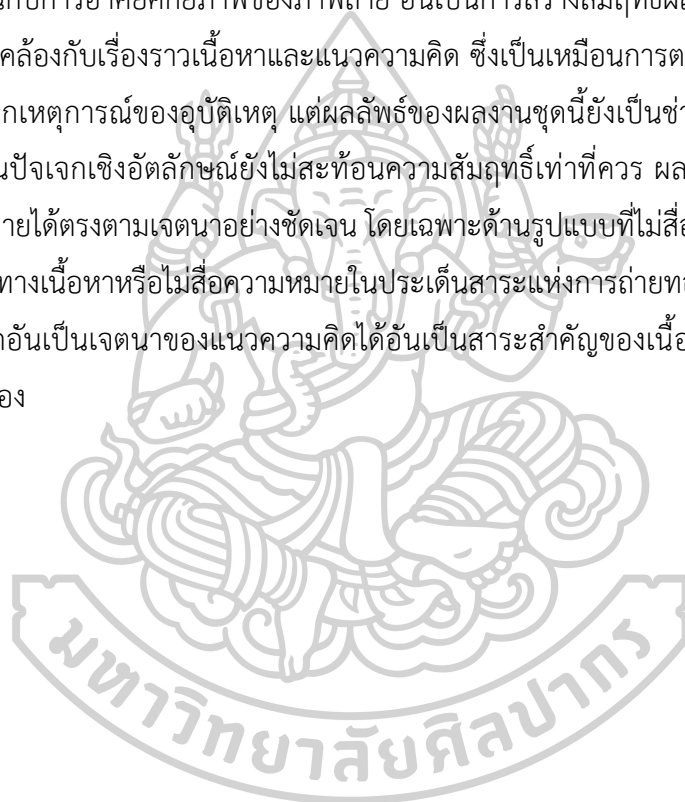
บทที่ 4

แนวทางและการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

อนึ่งกล่าวได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานที่โน้มไปสู่ผลลัพธ์แห่งความสัมฤทธิ์ของศิลปะหรือเป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานนั้น ซึ่งความหมายและความสำคัญนี้เป็นนัยแห่งการก่อรูปเกิดเป็นรูปแบบของผลงานหรือเป็นกายภาพแห่งวัตถุทางศิลปะที่ผนวกไว้ด้วยเรื่องราวเนื้อหา (ความหมาย ความคิด) รูปแบบและเทคนิควิธีการ โดยนัยเหล่านี้จะต้องอาศัยทักษะในด้านศาสตร์ และศิลป์ประกอบกับประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ในบริบทช่องทางต่างๆ รวมไปถึงวิธีการและเทคนิคที่เลือกใช้ซึ่งเป็นเครื่องมือเชิงกลวิธีหรือเทคนิควิธีการที่ให้เชื่อมโยงกับเนื้อหาหรือประเด็นทางศิลปะที่ต้องการสื่อสารนำเสนอ แต่ทว่าบริบทของการสร้างสรรค์นั้นย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัย หรือเป็นเงื่อนไขของระยะเวลา วุฒิภาวะสภาพแวดล้อม รวมทั้งการค้นหาแนวคิดวิธีการแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้นๆ เช่น ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ชุดนี้ที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบอันเป็นสัญลักษณ์ทางเนื้อหา รวมถึงเทคนิควิธีการเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนาของแนวความคิด ซึ่งในการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานได้กำหนดกรอบของแนวความคิดที่นำไปสู่การก่อรูปเป็นรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ของเนื้อหาที่สื่อความหมายทางนามธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันมีองค์ประกอบของความ เป็นไปได้ รวมถึงการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบที่ เริ่มตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.2561 - 2562 ประกอบกับการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ และวิเคราะห์ตีความข้อมูลด้วย วิจารณ์ญาณและความรู้สึก รวมทั้งการพัฒนาทักษะ และการทดลองกลวิธีทางเทคนิคภาพพิมพ์หรือวิธีการทางทัศนศิลป์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นระบบแนวทางที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ ผลงานหรือการสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามความมุ่งหมายและ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนัยนี้เหล่านี้สามารถวิเคราะห์แตกประเด็นแนวทางของการสร้างสรรค์และ การพัฒนาอย่างเป็นระบบออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1.ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561

การสร้างสรรคผลงานในระยะแรกนั้น ได้มุ่งเน้นการนำเสนอประเด็นสาระเรื่องราว จากประสบการณ์ของเหตุการณ์ “อุบัติเหตุทางท้องถนน” โดยอาศัยสภาพวัตถุแห่งร่องรอยของสัญญาณเดิมที่ยังปรากฏหลงเหลือ เป็นแรงบันดาลใจเชิงสัญลักษณ์ของเรื่องราวเนื้อหาที่สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งนับนี้ได้นำเสนอมุมมองเชิงสภาพของซากวัตถุที่เป็นวัตถุแห่งประจักษ์พยานความเสียหายอันเกิดจากความประมาทและอาศัยใช้กระบวนการทางทัศนศิลป์การพิมพ์ภาพพิมพ์ตะแกรงไหมผสมผสานกับการอาศัยศักยภาพของภาพถ่าย อันเป็นการสร้างสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ด้านรูปแบบที่สอดคล้องกับเรื่องราวเนื้อหาและแนวความคิด ซึ่งเป็นเหมือนการต่อยอดความรู้สึกรู้สึกและการย้ำเตือนสติจากเหตุการณ์ของอุบัติเหตุ แต่ผลลัพธ์ของผลงานชุดนี้ยังเป็นช่วงของการทดลองค้นหารูปแบบซึ่งเป็นปัจเจกเชิงอัตลักษณ์ยังไม่สะท้อนความสัมพันธ์เท่าที่ควร ผลงานจึงยังไม่สามารถสื่อสาระความหมายได้ตรงตามเจตนาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะด้านรูปแบบที่ไม่สื่อสาระสาระเป็นรูปลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ทางเนื้อหาหรือไม่สื่อความหมายในประเด็นสาระแห่งการถ่ายทอดเป็นภาษาของอารมณ์และความรู้สึกอันเป็นเจตนาของแนวความคิดได้อันเป็นสาระสำคัญของเนื้อหาที่ให้ความหมายทางนามธรรมนั่นเอง

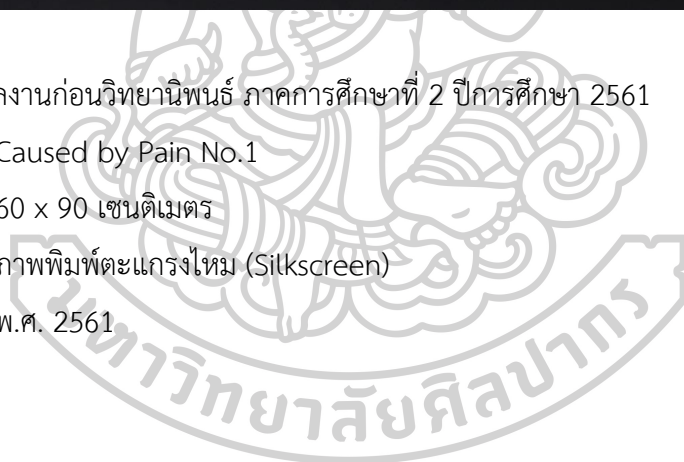
ภาพที่ 20 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561

ชื่อผลงาน Caused by Pain No.1

ขนาด 60 x 90 เซนติเมตร

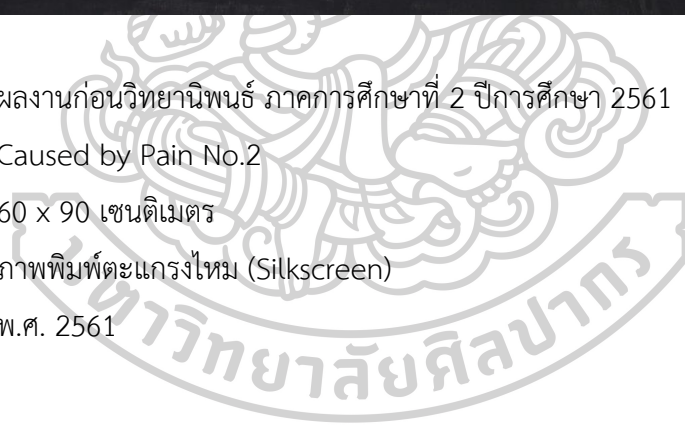
เทคนิค ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

ภาพที่ 21 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561
ชื่อผลงาน Caused by Pain No.2
ขนาด 60 x 90 เซนติเมตร
เทคนิค ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen)
ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

ระยะที่ 2.ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562

การสร้างสรรค์ผลงานในระยะที่ 2 ยังคงเชื่อมโยงกับผลงานในระยะแรก หรืออยู่ภายใต้กรอบแนวความคิดเดิม ทว่าผลงานในระยะนี้ได้พยายามปรับเปลี่ยนเชิงพัฒนาการด้วย การทดลองหากวิธีด้านเทคนิคโดยใช้กรรมวิธีการพิมพ์ระบบพิมพ์แบบ 4 สี CMYK ซึ่งให้ผลลัพธ์ที่เหมือนต้นแบบของภาพถ่ายมากที่สุด รวมทั้งสร้างมิติภายในผลงานให้เสมือนจริงและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

แต่ทว่าปัญหาที่พบในผลงานระยะนี้ผลลัพธ์แห่งความสมฤทธิ์ของผลงานยังเป็นเสมือนการทดลองค้นหาเทคนิควิธีการ ในแสดงออกแบบใหม่จึงเป็นเหมือนการสร้างสรรค์ในบริบทเชิงทดลอง และต้องปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา รวมไปถึงการจัดองค์ประกอบของผลงานซึ่งยังไม่ให้ผลลัพธ์ที่เป็นการสร้างเอกภาพทางสุนทรียภาพภายใต้รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ได้ อันเป็นสาเหตุทำให้ผลสมฤทธิ์ของผลงานที่ยังไม่ตอบสนองตรงตามเจตนาความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

ภาพที่ 22 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ชื่อผลงาน Butterfly Effect

ขนาด 60 x 90 เซนติเมตร

เทคนิค ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2562

รางวัล Honor Mentions Award The International Graphic Arts Prize Jesús Núñez, A Coruña, ประเทศสเปน, พ.ศ. 2562

ภาพที่ 23 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562
ชื่อผลงาน The Witness Object
ขนาด 60 x 90 เซนติเมตร
เทคนิค ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen)
ปีที่สร้าง พ.ศ. 2562

ระยะที่ 3.ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ระหว่างปีการศึกษา 2562-2565

การสร้างสรรคผลงาน ชุดวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ "วัตถุพยานแห่งความประมาท" เป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ หรือเป็นผลลัพธ์แห่งความสัมฤทธิ์ทางศิลปะจากการพัฒนาต่อยอดการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบในระยะต่างๆ ด้วยกระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม อันเป็นเหมือนบทสรุปด้านแนวความคิด เนื้อหา รูปแบบและเทคนิควิธีการในบริบทของการวิจัยและสร้างสรรค์ซึ่ง นัยนี้ได้นำข้อชี้แนะกรอบทั้งคำวิจารณ์ของคณาจารย์ที่มิผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษามาวิเคราะห์ตีความด้วยวิจารณ์ญาณและความรู้สึก เพื่อนำไปสู่การเป็นแนวทางที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงรวมถึงการแก้ไขปัญหา ที่ให้สัมฤทธิ์ผลตรงตามเจตนาความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ โดยนัยเหล่านี้สามารถสรุปการวิเคราะห์และแตกประเด็นแนวทางการพัฒนาผลงานออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านเนื้อหา แนวความคิดและความหมายทางสัญลักษณ์

จากการนิยามกำหนดประเด็นสาระความมุ่งหมายของการสร้างสรรค์ด้วยการสื่อแสดงออกผ่านรูปสัญลักษณ์ซึ่งสัญลักษณ์ของวัตถุพยานเชิงประจักษ์ (เศษซากกรณคดีจากอุบัติเหตุ) ในบริบทต่างๆ ผสานกับภาพ "ความทรงจำ" ที่เกิดขึ้นจาก "ความประมาท" ปรากฏเป็นรูปสัญลักษณ์จินตภาพเชิงลบด้วยจินตนาการถึงสภาพความรุนแรงจากการปะทะจนเสียรูปหรือสูญเสียด้านเดิม โดยนัยนี้จึงเป็นเสมือนภาพปริศนาธรรมในบริบทศิลปะร่วมสมัยของการรู้เท่าทันด้วยความตระหนักรู้ว่า " การดำรงสติให้ได้ นั้นเป็นปัญหาสำคัญขนาดความเป็นความตายเลยทีเดียว "

ด้านกระบวนการทางเทคนิค

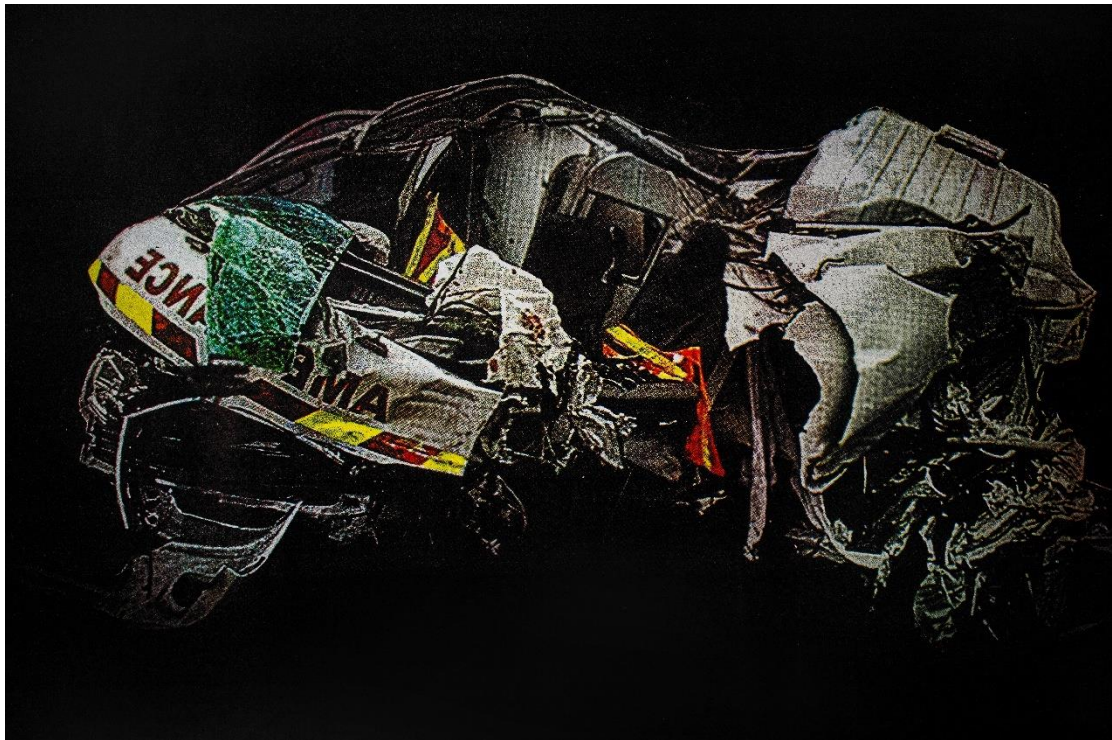
กล่าวคือผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้อันมีนัยเป็นภาพปริศนาธรรมคือรูปแบบของผลงานหรือเป็นกายภาพแห่งวัตถุทางศิลปะที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันทั้งในด้านเรื่องราวเนื้อหา ความหมาย ความคิด รูปแบบรวมถึงเทคนิควิธีการ หรือเป็นผลลัพธ์แห่งความสัมฤทธิ์ของการพัฒนาปรับปรุงในช่วงระยะต่าง ๆ ที่ผ่านมาจึงกล่าวได้ว่าในการสร้างสัมฤทธิ์ผลของการสร้างผลงานที่ให้ความหมาย ความสำคัญต่อการสร้างค่าน้ำหนักแสงและเงา หรือสร้างรูปสัญลักษณ์วัตถุทางศิลปะให้แสดงความหมายบนมิติแห่งพื้นที่(ว่าง)เชิงสภาวะผ่านกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ลายฉลุด้วยกรรมวิธีภาพพิมพ์ตะแกรงไหม โดยอาศัยศักยภาพของภาพถ่ายซึ่งทำให้ผลงานมีความสมบูรณ์ตรงตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์หรือเจตนาของแนวความคิดที่ตั้งไว้

อนึ่งความหมายสำคัญแห่งการสื่อสารทั้งเชิงกายภาพและสาระนามธรรมนี้ซึ่งเป็นนัยของความผูกคิดและโน้มไปสู่ความตระหนักถึงสาเหตุ การเผชิญหน้ากับความสูญเสียด้วยการใช้ปัญญา

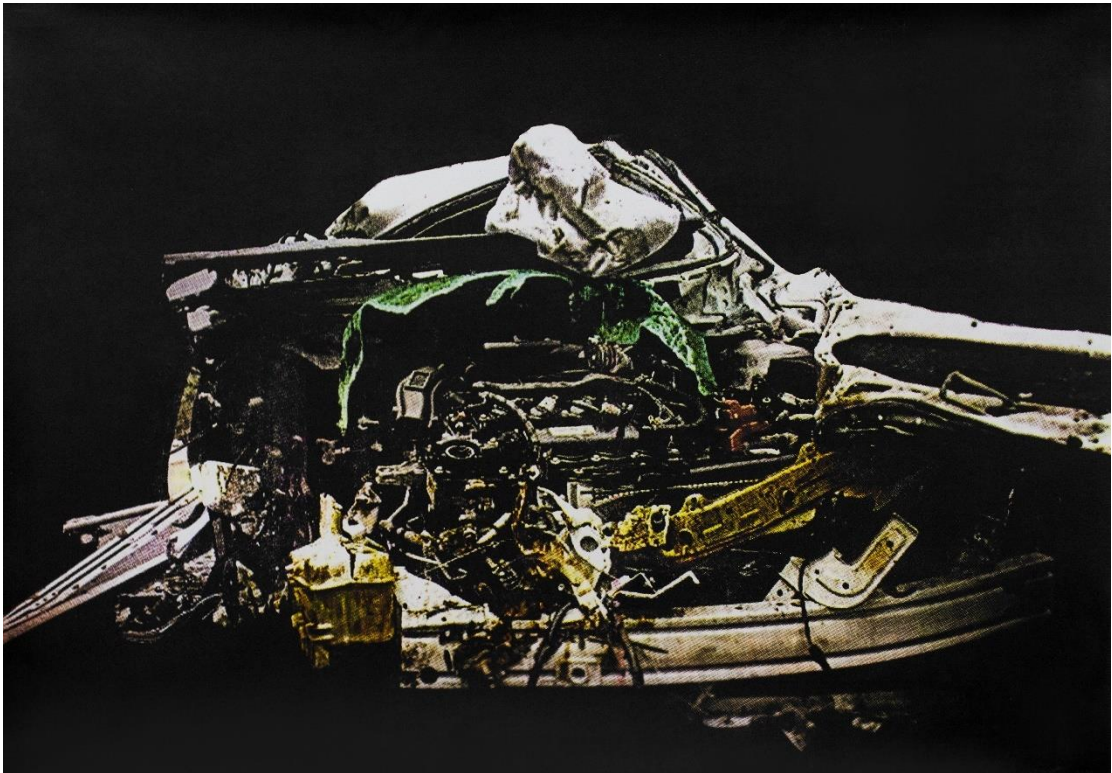
รวมถึงย้ำเตือนการให้ “สติ” และใช้จิตในกำกับ “สติ” เข้าถึงสาระ “วัตถุแห่งรอยประทับ” และโดยนัยนี้จึงเป็นการรู้เท่าทันด้วยเครื่องมืออันเป็นนามธรรมแห่งพุทธปรัชญา “ธรรมะ” ที่น้อมนำมาเป็นหลักคิดและประพฤติปฏิบัติรวมทั้งเป็นอนุสติต่อตนเองกอบปรักกับเป็นจิตเจตนาแห่งกุศลกรรมแบ่งปันไปยังเพื่อนมนุษย์ในสังคมให้ตั้งมั่นบนวิถีการดำเนินชีวิตอย่างผู้ตื่นรู้หรือพร้อมเผชิญหน้ากับความสูญเสียและความจริงด้วยความตระหนักรู้ว่า “การดำรงสติให้ได้นั้นเป็นปัญหาสำคัญขนาดความ เป็นความตายเลยทีเดียว ”

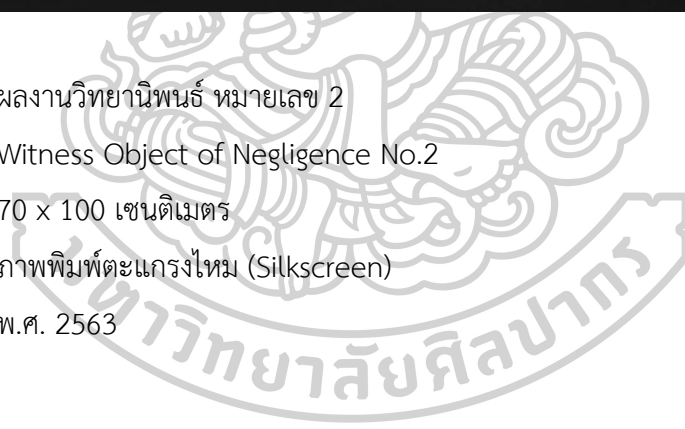
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 24 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 1
ชื่อผลงาน Witness Object of Negligence No.1
ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร
เทคนิค ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen)
ปีที่สร้าง พ.ศ. 2563

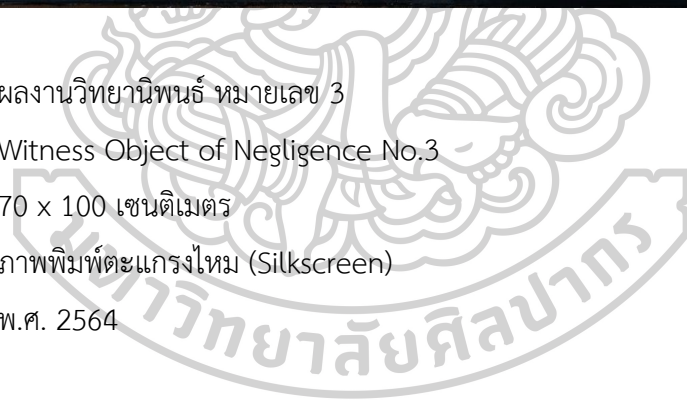

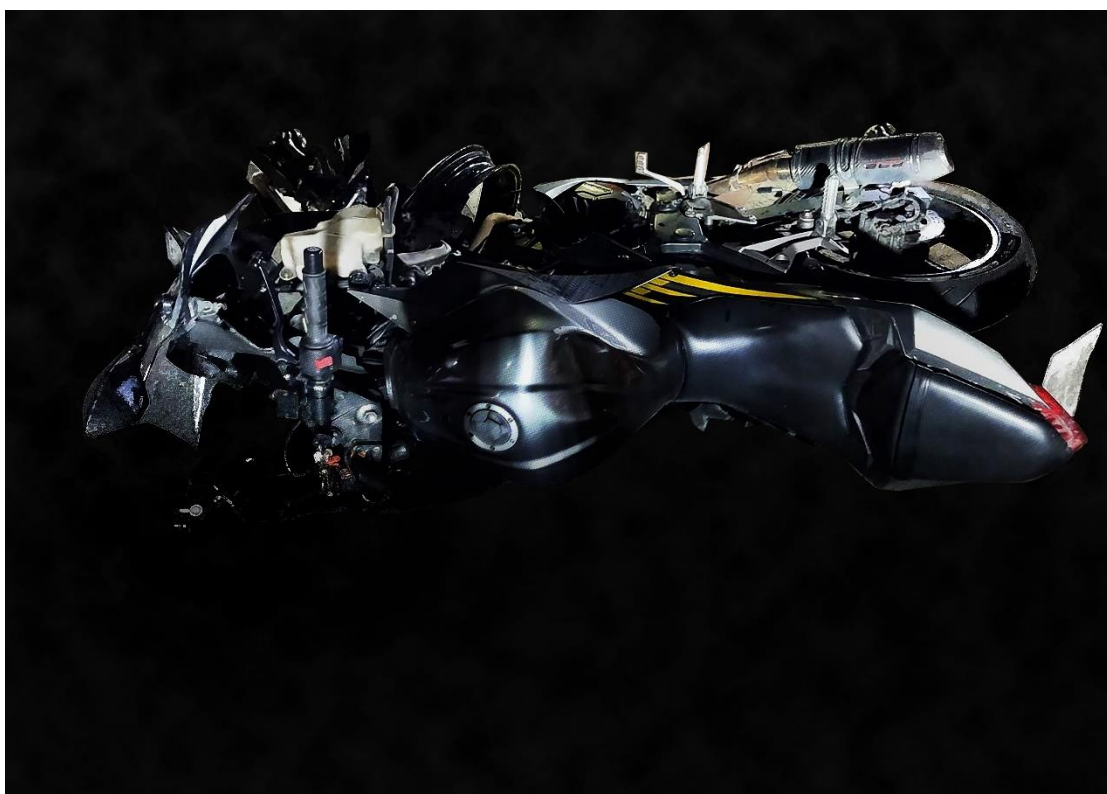
ภาพที่ 25 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 2
ชื่อผลงาน Witness Object of Negligence No.2
ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร
เทคนิค ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen)
ปีที่สร้าง พ.ศ. 2563

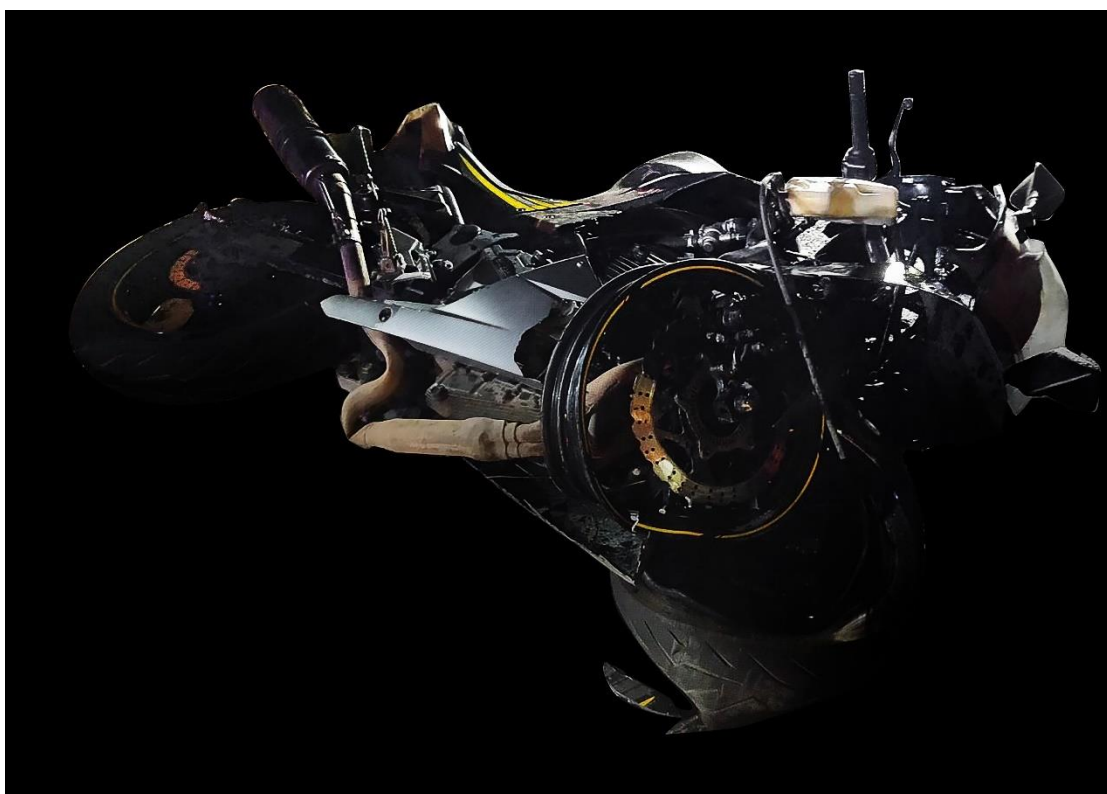

ภาพที่ 26 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 3
ชื่อผลงาน Witness Object of Negligence No.3
ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร
เทคนิค ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen)
ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

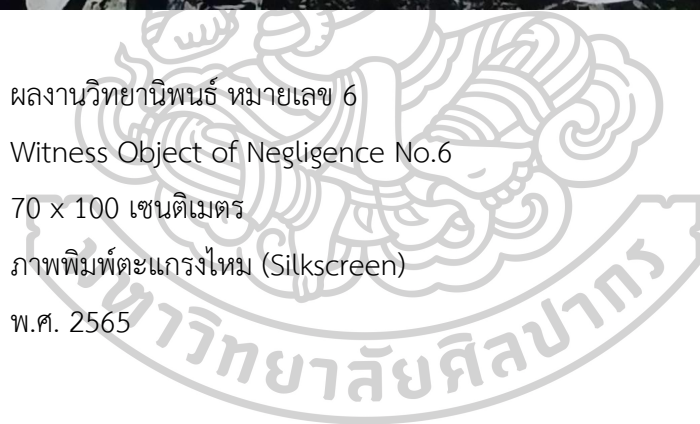
ภาพที่ 27 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 4
ชื่อผลงาน Witness Object of Negligence No.4
ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร
เทคนิค ภาพพิมพ์เทคนิคผสม (Digitalprint and Silkscreen)
ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

ภาพที่ 28 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 5
ชื่อผลงาน Witness Object of Negligence No.5
ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร
เทคนิค ภาพพิมพ์เทคนิคผสม (Digitalprint and Silkscreen)
ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

ภาพที่ 29 ผลงานวิทยานิพนธ์ หมายเลข 6
ชื่อผลงาน Witness Object of Negligence No.6
ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร
เทคนิค ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen)
ปีที่สร้าง พ.ศ. 2565

บทที่ 5

บทสรุป

วิทยานิพนธ์ หัวข้อ “วัตถุพยานแห่งความประมาท” (Witness Object of Negligence) เป็นสัมฤทธิผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ภายใต้บริบทแห่งศิลปะร่วมสมัยในระบบปัจเจก เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวประสบการณ์ความทรงจำของตนเอง แต่ทว่าสามารถเป็นอนุสติเชื่อมโยงให้ผู้รับสารสารระนามธรรมผ่านวัตถุทางศิลปะเชิงสภาพแห่งรูปลักษณ์ความจริงของวัตถุพยาน (เศษซากกรณณ์จากอุบัติเหตุ) ในบริบทต่าง ๆ “ความทรงจำ” ที่เกิดขึ้นจาก “ความประมาท” โดยอาศัยใช้กระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์ลายฉลุ (Stencil Printing Processes) หรือกรรมวิธีเทคนิคภาพพิมพ์แม่พิมพ์ตะแกรงไหม (Silkscreen) เป็นเครื่องมือให้ก่อรูปที่ผสมผสานกับผลลัพธ์แห่งศักยภาพของภาพถ่าย (Photo Silkscreen) ปรากฏเป็นรูปลักษณ์จินตภาพเชิงลบด้วยจินตนาการหรือความเหมือนจริงในแบบอับลักษณ์ อันเป็นวัตถุเชิงประจักษ์ (ภาษาทัศนศิลป์) ที่อุปมาเปรียบเป็นเสมือนวัตถุพยานเชิงภาพปริศนาธรรมในบริบทศิลปะร่วมสมัยที่โน้มน้าวให้ได้ตระหนักถึงสาเหตุแห่งความทุกข์และความสูญเสีย หรือความตายด้วยเพราะความประมาทที่ขาดสติ ดังนั้นสภาพความรุนแรงจากการปะทะจนเสียชีวิตและสูญเสียสัญญาณเดิมจึงเป็นภาษาของอารมณ์ความรู้สึกหรือเป็นภาษาของจิตใจที่เจตนามุ่งเน้นสร้างการรับรู้ความหมายทางนามธรรมแห่งสติ ซึ่งทำหน้าที่กำกับจิตใจผ่านสื่อสัญลักษณ์ “รูปลักษณ์รูปธรรมแห่งความประมาท” อันมีนัยเป็นเหมือนการเผชิญหน้ากับความสูญเสียและความตาย รวมถึงให้ยอมรับภาพแห่งความทรงจำที่พบเจอหรือการรับรู้ข่าวสารอุบัติเหตุที่บ่อยครั้งจนกลับกลายมาเป็นภาพจำที่คุ้นเคยคุ้นชินตา “ภาพแห่งความจริงของความประมาท” เพื่อเพียรเตือนถึงการครองสติและตั้งอยู่บนความไม่ประมาท

ความหมายสำคัญแห่งการสื่อสารทั้งเชิงกายภาพและสารสารระนามธรรมเหล่านี้ เป็นนัยของความฉุกคิดและโน้มน้าวไปสู่การตระหนักถึงสาเหตุแห่งความทุกข์ การเผชิญหน้ากับความสูญเสียด้วยการใช้ปัญญา รวมถึงย้ำเตือนการให้ “สติ” และใช้จิตใจกำกับ “สติ” เข้าถึงสาระ “วัตถุแห่งรอยประทับ” ด้วยนัยแห่งความจริงอันเป็นสัจธรรมที่ว่า “สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเมื่อสำรวจพิจารณาเห็นเหตุปัจจัยพบแล้ว และทำความเข้าใจกับสิ่งนั้นด้วยปัญญาเราก็ย่อมสามารถขับเคลื่อนดำเนินชีวิตอยู่ต่อไปได้อย่างสุขสงบเย็นบนวิถีทางแห่งปัญญาและการมีสติหรือความไม่ประมาท” โดยนัยนี้จึงเป็นการรู้เท่าทันด้วยเครื่องมืออันเป็นนามธรรมแห่งพุทธปรัชญา “ธรรมะ” ที่น้อมนำมาเป็นหลักคิดและประพฤติปฏิบัติ รวมทั้งเป็นอนุสติต่อตนเองและด้วยจิตเจตนาแห่งกุศลกรรมแบ่งปันไปยังเพื่อนมนุษย์ในสังคมให้ตั้งมั่น

บนวิถีการดำเนินชีวิตอย่างผู้ตื่นรู้หรือพร้อมเผชิญหน้ากับความสูญเสียและความจริงด้วยความ
ตระหนักรู้ว่า “... การดำรงสติให้ได้นั้นเป็นปัญหาสำคัญขนาดความเป็นความตายเลยทีเดียว ...”

รายการอ้างอิง

Shearer West. (1996). Realism, The Bullfinch Guide to Art. UK.

คามิน เลิศชัยประเสริฐ. (2557). "ก่อนเกิด-หลังตาย." Retrieved 19 พฤศจิกายน, 2563, from <https://gallerynumthong.com/2014-before-birth-after-death-sculpture/>.

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. (2556). ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ.

กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2554). ศิลปะสมัยใหม่, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หอสมุดรัฐสภา. "บทบาทนิติวิทยาศาสตร์กับกระบวนการยุติธรรม." from <https://library.parliament.go.th/th/radioscript/bthbathnitiwithyasastrkabkrabwnkaryutithrm>.

เดเมียน เฮิร์ส. (2018). "ศิลปะแห่งความตาย : คุณค่าในสิ่งมีชีวิตผู้พลีกายให้งานศิลปะ." Retrieved 19 พฤศจิกายน, 2563, from <https://thematter.co/thinkers/art-of-death/43199>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วรรณัย มาเกตุ
วัน เดือน ปี เกิด	5 ตุลาคม 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดขอนแก่น
วุฒิการศึกษา	-ระดับปริญญาตรี ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ (ภาพพิมพ์) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	1/11 หมู่ 8 ตำบลท่าทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ผลงานตีพิมพ์	2564 -ร่วมแสดงนิทรรศการ Megalo's Screen Print Online Exhibition, Kingston, ออสเตรเลีย -ร่วมแสดงนิทรรศการ The 21st International Print Biennial Varna 2021, Varna, บัลแกเรีย -ร่วมแสดงนิทรรศการ เทศกาลศิลปะนานาชาติ สงขลา “เชื่อมโยงจากรุ่นสู่ รุ่น” : Regenerate - Normal condition (ฟื้นฟู - สู่สภาวะ ปรกติ), สงขลา 2563 -ร่วมแสดงนิทรรศการ The Graphic Art Biennial of Szeklerland, Szeklerland, ประเทศโรมาเนีย -ร่วมแสดงนิทรรศการ The 11th Kochi International Triennial Exhibition of Prints, Kochi, ประเทศญี่ปุ่น -ร่วมแสดงนิทรรศการ The Second Nanling Biennale of Illustrations, Nanling, ประเทศจีน 2562 -ร่วมแสดงนิทรรศการ The 7th China-Guanlan International Print Biennial, Shenzhen, ประเทศจีน -ร่วมแสดงนิทรรศการ The 7th NBC MESHTECH Tokyo International Screen Print Biennial, Tokyo, ประเทศญี่ปุ่น

2557

-ร่วมแสดงนิทรรศการงานแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ครั้งที่ 31, หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนินเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา, กรุงเทพมหานคร

-ร่วมแสดงนิทรรศการ The International Biennial Print Exhibition: ROC, The national Taiwan Museum of Fine Arts, ประเทศไต้หวัน

2556

-ร่วมนิทรรศการ Thai-Chinese Student Art Exchange, หอศิลป์กรมแห่งภาคตะวันออก, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี

-ร่วมแสดงนิทรรศการ Burapha University and Daejeon Printmaker's Association Printmakings Exhibition 2014, Daechung Water Cultural Center Exhibition Hall , ประเทศเกาหลีใต้

รางวัลที่ได้รับ

2562

-รางวัลสนับสนุนการประกวด The International Graphic Arts Prize Jesús Núñez, A Coruña, ประเทศสเปน

2561

-รางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 การประกวด Miniature Print Competition (ประเภทผลงานภาพพิมพ์ชนิดดั้งเดิม รุ่นอายุ : 19-30ปี), Cieszyn, ประเทศโปแลนด์